БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • №36 (19.412). • 1986 йил 11 февраль, сешанба • Баҳоси 3 тийин.

Республикада халқ депутатларининг сайловчилар билан учрашувлари бўлиб ўтмоқда. Улар наказлар қандай бажарилаётгани ҳақида меҳнаткашларга ҳисоб бермоқдалар.

ДЕПУТАТЛАР ҲИСОБ БЕРМОҚДА

Партиямизнинг XXVII съезди бошланадиган кун тобора яқинлашмоқда. Бутун мамлакатимизда бўлгани сингари Ўзбекистонимизда ҳам партия ва мамлакат ҳаётидаги бу муҳим воқеани меҳнатда муносиб ютуқлар билан кутиб олиш, халқ хўжалигининг барча соҳаларида юксак сифат ва самарадорликка эришиш ҳаракати қизғин давом этмоқда. Ўн иккинчи беш йилликнинг дастлабки кунларидан бошлаб юксак иш маромини таъминлаётган меҳнат коллективлари сафи кенгайиб бораётир.

Характерли томони шундаки, ана шу съездолди мусобақаси тўлқинининг кучайишига меҳнаткашларнинг ишончли вакиллари —халқ депутатлари муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Улар бевосита ишда, жамоатчилик фаолиятида активлик кўрсатиш билан кўпчиликнинг ҳурмати ва эътиборига сазовор бўлмоқдалар. Тошкент область Чиноз районидаги «Ўзбекистон ССР 30 йиллиги» колхозининг бригада бошлиғи, СССР Олий Советининг депутати Фикрет Сефершаев, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутатлари — Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли колхоз правлениесининг раиси Миразиз Рўзматов, Томди районидаги Балиманов номли совхоз бош чўпони Жақсилик Балиманов, Тошкент районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхозининг сут соғувчиси Минаввар Исоқова сингари жонкуярлик билан иш юритаётган халқ вакиллари кўп. Бир қатор қишлоқ, район ва шаҳар Советлари ижроия комитетларининг депутатлар билан ишлаш, ўз территорияларидаги корхона ва ташкилотлар фаолиятини мувофиқлаштириш, иқтисодий ва социал-маданий қурилишда юксак натижаларга эришишни таъминлашда тўплаган тажрибалари диққатга сазовордир.

Ўзбекистон Компартиясининг XXI съездида республика Олий Совети ва маҳаллий Советларининг ишида демократик принциплар, ошкоралик, депутатларнинг мунтазам ҳисоботлари тўлиқроқ амалга оширилаётгани таъкидлаб ўтилди. Олий Совет ва маҳаллий Советларининг составида илғор ишчи, колхозчи, зиёлиларнинг 104 мингдан кўпроқ вакиллари бор. Ижроия комитетларнинг мажлисларида давлат ва жамоат органларининг ҳисоботлари эшитилмоқда, депутатларнинг сўровлари, наказлар бажарилганлиги тўғрисида сайловчиларни хабардор қилиб туриш кенг оммалашаётир.

Халқ депутати бўлиш катта шарафдир. Бу шарафни ҳалол хизмат, бурчга юксак садоқат билан оқлаш лозим. У кўпчиликнинг ишончли вакили, кишиларнинг манфаатларини ифодаловчи давлат кишисидир. У давлат ҳокимиятини амалга оширишга масъул этилган. Советлар фаолиятининг амалийлиги, таъсирчанлиги ва ошкоралиги кўп жиҳатдан унинг фаолиятига боғлиқдир. Ўтган йили маҳаллий Советларнинг сессияларида 56 минг халқ депутати сўзга чиқди. Уларнинг ташаббуси билан ишлаб чиқаришнинг энг муҳим участкаларида етти мингдан ортиқ депутатлар группалари иш олиб бормоқда. Маҳаллий Советларга сайланган халқ вакилларининг аксарияти доимий комиссиялар ишида фаол қатнашмоқда.

Кечадан бошлаб республикамизда депутатларнинг сайловчилар ҳузуридаги ҳисоботлари бошланди. Аввал республика Олий Совети, кейинчалик маҳаллий Советларнинг депутатлари меҳнаткашлар билан жонли мулоқотда бўладилар. Ўтган йили август ойида ўтказилган ҳисобот бу соҳадаги илк қадам эди. Ҳисоботлар билан чиқиш муддати икки ҳафтага узайтирилди. Депутатларнинг сайловчилар билан учрашиш имкониятларининг кенгайиши йиғилишлар савиясига муайян таъсир кўрсатмоқда.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати, Иштихон районидаги «Зарафшон» колхози аъзоси Н. Ҳайдарованинг ҳисоботи муносабати билан ўтказилган йиғилишларда 1400 сайловчи қатнашди. Ҳисобот йиғилишларида социалистик қонунчилик ва меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми қарорлари асосида ҳаётимизда рўй берган салбий ҳолларга қарши курашни кучайтиришга оид фикр ва мулоҳазалар айтилди. Халқ ҳокимиятини янада мустаҳкамлаш, барча коллективларда соғлом маънавий муҳит қарор топтириш учун талабчанликни кучайтириш ҳақида таклифлар билдирилди.

Аммо ўтган йили ҳисобот кунлари ҳамма жойда ҳам юксак савияда ўтди деб айтиш қийин. Баъзи шаҳар, район, қишлоқ, посёлка Советлари бу муҳим тадбирни ташкил этишда етарлича масъулият кўрсатмадилар. Андижон шаҳри, Боёвут райони ва бошқа айрим шаҳар ва районларда депутатларнинг сайловчилар билан учрашувлари қониқарсиз ўтди. Навоий область маҳаллий Советлари ижроия комитетлари ҳисоботлар ишчанлик руҳида, эркин фикр олишувлар билан ўтиши ҳақида етарлича ғамхўрлик қилмадилар.

Бу камчиликлар, албатта, ҳисобга олиниши, депутатлар ва сайловчиларнинг бу галги ўзаро мулоқотлари уюшқоқлик ва ошкоралик вазиятида ўтиши, у Советлар фаолияти самарадорлигини оширишга хизмат қилишига эришиш даркор. Ҳисоботлар давомида ўз сайловчилари билан учрашмаган биронта ҳам депутат қолмаслиги лозим. Шундай экан, ҳисоботларни ташкил этиш ва ўтказиш халқ депутатлари Советларининг диққат марказида туриши лозим. Ижроия комитетлари, унинг бўлим ва бошқармалари, корхона ва ташкилотлар раҳбарлари, жамоатчи активистлар учрашувларни тайёрлаш ва ўтказишда фаол қатнашишлари талаб этилади. Ижроия комитетлари учрашув якунларига кўра таклиф ва мулоҳазаларнинг ижросига қаратилган тадбирларни зудлик билан ишлаб чиқиши ва изчил амалга ошириши ниҳоятда муҳимдир.

Ўзбекистон Компартиясининг XXI съезди Советлар олдига муҳим вазифалар қўйди. Аввало, кўпгина халқ депутатлари Советларининг иш савияси ҳаёт талаблари даражасида эмас. Улар ўзларига бериб қўйилган ҳуқуқ ва ваколатлардан тўла-тўкис фойдаланмаётирлар. Кўпгина саноат корхоналари, қурилиш ташкилотлари, колхоз ва совхозлар йил сайин зиммаларидаги план ва мажбуриятларни барбод бериб келмоқда. Ўтган йили 152 ишлаб чиқариш бирлашмаси ва корхона маҳсулот реализация қилиш топшириғини бажара олмади. Ҳар уч корхонанинг бири бу борадаги мажбуриятини барбод берди. Уй-жой ва аҳолига коммунал хизмати кўрсатиш масаласи долзарблигича турибди. Савдо корхоналари ва ташкилотлари товар ресурсларини тарқатиш ва тақсимлашда оперативлик кўрсатмаётирлар, харидорларнинг талаб ва эҳтиёжлари яхши ўрганилмаётир.

Саноат корхоналари ва қурилишларда умумий овқатланиш тармоқлари ниҳоятда секинлик билан кенгаймоқда. Аҳоли жон бошига маиший хизмат кўрсатиш миқдори кам. Медицина хизматини янада ривожлантириш, халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни ва хизмат соҳасини ривожлантириш комплекс программасини изчил бажара бориш керак. Қишлоқларни ободонлаштириш ишларини кучайтириш лозим. Жойларда социал адолат принципларига риоя қилинишини зўр эътибор билан назорат қилиб туриш муҳим вазифадир. Халқ мулкини ўғирлашнинг, меҳнатсиз қилинган даромаднинг ҳамма каналларини тўсиб қўйиш юзасидан янада кескин чоралар кўриш лозим бўлади. Иқтисод ва тежамкорликни таъминлашдан тортиб, барча ишимизнинг самарадорлигини талабчанлик билан таҳлил этиш, ичкиликбозлик ва алкоголизмга қарши курашгача Советларнинг эътибор марказида туриши керак.

Ўзбекистон Компартиясининг XXI съезди Советлар ишини янги сифат босқичига кўтариш вазифасини қўйди. Бир қатор танқидий мулоҳазалар айтилди. Совет ходимлари, ҳар бир депутат ишнинг пировард натижаси учун масъулиятни кучайтириши лозим. КПСС Марказий Комитети 1985 йил апрель Пленумининг кўрсатмалари, СССР Олий Совети Президиумининг кейинги қарорлари асосида Советларнинг иш услуби, формаси ва методлари кескин яхшиланиши даркор. Депутатларнинг ўз сайловчилари билан учрашувлари инсон омилини активлаштириш, КПСС XXVII съезди шарафига умумхалқ мусобақасини авж олдиришнинг янги муҳим босқичи бўлиши шубҳасиз.

Суратда: И. Истамов (ўртада) бригада аъзолари даврасида. А. Мирзажонов фотоси (ЎзТАГ).

ЭНГ АСОСИЙСИ—СИФАТ

Исмат ИСТАМОВ,
КПСС XXVII съезди делегати, Бухородаги 163-қурилиш тресги 219-механизациялашган кўчма колоннаси комплекс бригадаси бошлиғи, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати

Бригадамиз 43 кишидан иборат. Кўп йиллардан буён бир хил составда муқим меҳнат қилмоқдамиз. Бунинг боиси биздаги ўзаро аҳиллик, коллективчиликдир. «Бир киши ҳамма учун, ҳамма бир киши учун» — қурувчиларимизнинг дил шиори.

Бинокорликда бошқача бўлиши ҳам мумкин эмас. Зеро, ҳар бир бино—коллектив меҳнат натижаси. Бир киши сидқидилдан меҳнат қилиб, бошқаси қўл учида ишласа, бинонинг пишиқ-пухта бўлиши амримаҳол. Пудратчи бригадамизда эса ҳар бир иншоотни аъло баҳо билан фойдаланишга топшириш кўп йиллик анъанага айланиб қолган.

Ҳаммаси бинокорнинг касбга меҳр-муҳаббати, малакасини тинмай ошира бориши, ишнинг пировард натижаси учун қандай қайғуришига боғлиқ. Бригадамизда ҳар бир ишчининг ўртача ойлик меҳнат унумдорлиги 900 сўм қилиб планлаштирилган. Амалда эса бу кўрсаткич 2100 сўм бўляпти. Шу туфайли ўн биринчи беш йилликда 4 миллион 196 минг сўмлик иш бажардик. Бу икки беш йиллик программасидан ҳам зиёддир.

Бригадамиз партия группасида уч коммунист бор.

> **«...ҳар бир меҳнатчи маҳсулотнинг юқори сифатига эришмай туриб, ишлаб чиқариш миқёсларини шунчаки кўпайтираверишн тегишли самара бермаслигини, сифати паст маҳсулот ишлаб чиқариш экономикага зарар етказишини тушуниб олиши керак».**
>
> **(ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ XXI СЪЕЗДИ МАТЕРИАЛЛАРИДАН).**

Булар мен ва ҳамкасбларим Иброҳим Пўлатов, Неъмат Бердиевдир. Вужудга келадиган ҳар бир масалани партия группасининг бригада совети билан ҳамкорликдаги йиғилишларида ҳал қиламиз. Бундай йиғилишларга участка бошлиғи Сулаймон Ашуроб ҳам таклиф қилинади. Ўзаро ҳамжиҳатлик туфайли қурилиш майдончамизда бекор турган қурувчи, тўхтаб қолган механизм ҳеч қачон бўлган эмас. Қурувчиларнинг шартнома мажбурияти бажарилиши учун талабчанлиги таъминотдаги узилишларга барҳам беришга имкон туғдирди.

Яқинда трестимиз партия комитетининг секретари А. В. Амплеев цех партия ташкилотлари секретарларини ва группа ташкилотчиларини, трестдаги барча қурилиш объектларини кўздан кечиришга таклиф қилди. Бир неча кун ишдан бўш вақтларимизда қурилиш майдончаларида бўлиб ҳамкасбларимиз билан бафуржа суҳбатлашдик, ўз иш тажрибамиздан сўзлаб бердик. Ўзбекистон Компартияси XXI съезди ҳужжатларини қунт билан ўргандик. Қурилишларимизда муаммолар кўп. Айниқса, объектлардаги ишнинг сифати талабга жавоб бермаслиги бизни ташвишга солмоқда. Партия комитетининг навбатдаги йиғилишида бригада бошлиқлари иштирокида шу тўғрида жиддий гаплашиб оламиз.

Съезд шарафига зарбдор ўн кунликлар вахтасини давом эттириб, партия олий анжуманини 402 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажариш билан кутиб оламиз. Съездга ўн иккинчи беш йилликнинг дастлабки олти ойи планини бажарганлигимиз тўғрисида меҳнат рапортини олиб бораман.

САЙЛОВЧИ, НАКАЗ, ИЖРО

◆ Республика шаҳарларида, посёлка ва қишлоқларида депутатларнинг ҳисоботлари барча поғоналардаги халқ депутатлари Советларининг фаолиятини кучайтириш, меҳнаткашлар билан алоқани мустаҳкамлаш, уларнинг обрў-эътиборини ошириш белгиси остида ўтмоқда.

Халқ сайлаб қўйган вакилларнинг ҳар бир ҳисоботи республика, область ҳал этаётган ва депутат ҳисоб бераётган меҳнат коллективи олдида турган жонли, конкрет проблемалар билан чамбарчас боғланмоқда. Бу ҳисобот депутатнинг фаолияти, сайловчиларнинг наказлари қандай бажарилаётганлиги тўғрисидаги докладгина бўлиб қолмай, депутат ўз иш жойида қандай меҳнат қилаётганлиги тўғрисидаги ҳисобот ҳамдир.

Ангренда Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати, «Средазуголь» ишлаб чиқариш бирлашмаси «Ангрен» кўмир разрезининг экскаватор машинисти Ю. Е. Иванцов ўз сайловчилари билан учрашди. У йиғилган кишиларни Ўзбекистон Компартияси XXI съездининг қарорларида республика олдига қўйилган катта вазифаларни турмушга татбиқ этиш йўлидаги дастлабки қадамлар қандай амалга оширилаётганлиги билан таништирди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми очиб ташлаган салбий ҳодисаларни тугатиш учун курашга қаратилган изчил йўл бутун социал вазиятни соғломлаштиришга, халқ хўжалиги комплексидаги ишларнинг аҳволига хайрли таъсир қилмоқда. Ю. Е. Иванцов кўмир разрезини реконструкция қилишни жадаллаштириш ва қурилаётган Янги Ангрен ГРЭСини ёқилғи билан тўла-тўкис таъминлаш масалаларига тўхталди.

Ҳисобот пайтида аҳолига уй-жой, коммунал, савдо, маиший, медицина хизматини янада яхшилаш, ангренликларнинг меҳнати, турмуши ва дам олиши учун қулай шароитларни яратиб бериш хусусида бир талай мулоҳаза ва таклифлар айтилди.

Сайловчилар ўз нутқларида Коммунистик партия билан Совет давлатининг халқ фаровонлигини ошириш тўғрисидаги, Ер юзида тинчликни сақлаб қолиш ва мустаҳкамлаш ҳақидаги ғамхўрлигига жавобан меҳнат коллективлари КПСС XXVII съездини муносиб кутиб оладилар, 15 февралда мамлакат коммунистларининг анжуманига бағишланган шанбаликда эса энг юксак меҳнат унумдорлигига эришадилар, тежаб қолинган материал, хом ашё, электр энергия ҳисобига ишлайдилар, деб ишонтирдилар.

Тошкент область, . Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли колхоз раиси М. Рўзматов, «Узбекрезинотехника» ишлаб чиқариш бирлашмасининг ишчиси Н. В. Ницель, Тошкент область Ўрта Чирчиқ районидаги В. Терешкова номли колхоз раиси У. Ҳасанова ва Ўзбекистон ССР Олий Советининг бошқа депутатлари ҳам ўз сайловчилари ҳузурида ҳисобот бердилар.

(ЎзТАГ).

ЯНГИ МАРРАЛАР САРИ

Наманган областининг Косонсой райони 1985 йил ва умуман ўн биринчи беш йиллик топшириқларини бажариш, КПСС XXVII съездини муносиб кутиб олиш учун ўтказилган Бутуниттифоқ социалистик мусобақасининг ғолиби деб топилди. Район КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғини олишга сазовор бўлди. 10 февраль куни ана шу юксак мукофотни топширишга бағишланган тантанали йиғилиш бўлиб ўтди. Кўчма Қизил байроқни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари А. С. Икромов топширди.

Йиғилишда сўзга чиққан кишилар эришилган муваффақиятлар тўғрисида гапириб, ҳал этилмаган проблемаларга асосий эътиборни қаратдилар. Районда қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини интенсивлаш, экинлар, биринчи навбатда пахта ҳосилдорлигини оширишнинг ҳали анчагина резервлари мавжудлиги айтиб ўтилди. Фан-техника тараққиёти ютуқларини, илғор тажрибани кенг жорий этиш, интизом ва тартибни янада мустаҳкамлаш зарурлиги уқтириб ўтилди.

Йиғилиш қатнашчилари ўз меҳнатларига берилган юксак баҳо учун партия билан ҳукуматга қизғин миннатдорчилик изҳор қилдилар ва КПСС XXVII съезди шарафига бошланган зарбдор вахтада эришилган ютуқларни мустаҳкамлабгина қолмай, шу билан бирга бу ютуқларни кўпайтирамиз, 1986 йил ва ўн иккинчи беш йиллик топшириқларини шараф билан бажарамиз, деб ваъда бердилар.

* * *

10 февралда Сирдарё область Сирдарё районидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Ленинград» колхозига, Фарғона область Қўқон шаҳридаги «Ҳурмат Белгиси» орденли нон комбинатига КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқлари ҳамда КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг «Ўн биринчи беш йилликда юксак иш самарадорлиги ва сифати учун» эсдалик нишонлари топширилди.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқлари Қорақалпоғистон гўшт саноати ишлаб чиқариш бирлашмасига, Бухоро область Пешку районидаги «Жонгелди» совхозига, Тошкент область Чиноз районидаги «Чиноз» совхоз-техникумига, Фарғона область Ленинград районидаги Ф. Энгельс номли колхозга, Риштон районидаги А. Навоий номли совхозга топширилди.

(ЎзТАГ).

ТОШКЕНТ: БУГУН ВА ЭРТАГА

ШАҲАР ПАРТИЯ-ХЎЖАЛИК АКТИВИНИНГ ЙИҒИЛИШИ

10 февраль куни Тошкентда бўлиб ўтган шаҳар партия — хўжалик активининг йиғилишида КПСС Марказий Комитети билан Совет ҳукуматининг 1986—1990 йилларда Ўзбекистон пойтахтини социал ва маданий жиҳатдан ривожлантириш тўғрисидаги кўрсатмаларини амалга ошириш соҳасида партия ташкилотларининг, меҳнат коллективларининг вазифалари муҳокама қилинди.

Йиғилишда район партия комитетларининг секретарлари, район ижроия комитетларининг раислари, министрликлар ва идораларнинг, шаҳар саноат корхоналари ва қурилиш ташкилотларининг раҳбарлари, ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторлари қатнашдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюроси аъзолигига кандидат, Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Б. Ф. Сатин доклад қилди.

Докладчи ва музокараларда сўзга чиққан Собир Раҳимов район партия комитетининг биринчи секретари Т. М. Аҳмедов, «Главташкентстрой»нинг 159-қурилиш тресги бригадири Х. Раҳматуллаев, «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори И. Х. Мусин, Ўзбекистон ССР энергетика ва электрлаштириш министри М. С. Тошпўлатов, республика Госпланн раисининг ўринбосари М. Д. Мухортов, «Главташкентстрой» бошлиғи К. П. Дудин, В. П. Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори В. Н. Журавлев, «Ташпромстрой» трестининг бошқарувчиси А. П. Кочеров, 28-поликлиника бош врачи Х. Жалолова республика пойтахтида социал масалаларни ҳал этиш, шаҳар хўжалигини мустаҳкамлаш соҳасида муайян иш қилинганини айтдилар.

Кейинги ўн йил ичида шаҳарда 8 миллион квадрат метрдан кўпроқ уй-жой, 100 мингдан кўпроқ ўринли мактаблар, 30 минг ўринли мактабгача тарбия муассасалари, жами саҳни 100 минг квадрат метр келадиган савдо корхоналари қурилди. Иссиқлик ва энергия — сув таъминоти манбаларининг қуввати анча кўпайди, магистрал ва квартал ичидаги инженерлик шохобчалари узайтирилди.

Шу билан бирга кейинги вақтларда шаҳарда ҳал этилмаган кўпгина проблемалар тўпланиб қолди, халқ хўжалиги тармоқларини ривожлантиришда, социал ва маданий-маиший объектлар қуришда жиддий номутаносибликлар аниқланди. Ўзбекистон Компартияси XXI съездида ва шаҳар партия конференциясида шу ҳақда гапирилди. Капитал қурилиш планларининг узлуксиз бажарилмай қолганлиги сабабли Тошкент ўз аҳолисининг уй-жой, мактаблар, мактабгача тарбия муассасалари, савдо ва маиший хизмат корхоналари, медицина муассасалари билан таъминланиши жиҳатидан иттифоқдош республикаларнинг пойтахтлари ўртасидагина эмас, бир миллион аҳолиси бўлган шаҳарлар ўртасида ҳам охирги ўринлардан бирида турибди.

Ҳозирги вақтда партия билан ҳукумат тошкентликларнинг меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилаш тадбирларини белгиладилар. Социал ва маданий-маиший ҳамда коммунал хўжалик объектлари билан комплекс тарзда уй-жой қурилиши ҳажмларини кўпайтириш, шу объектларни пудратчи қурилиш ташкилотларининг имкониятлари ва уларнинг ривожланиши билан боғлаш, моддий ва меҳнат ресурсларининг балансли бўлиши — ҳозирги энг муҳим вазифалардир.

Ўн иккинчи беш йилликда камида 6,2 миллион квадрат метр, яъни ўтган беш йилликдагига нисбатан бир ярим баравар кўп уй-жой қуриш кўзда тутилмоқда, 60 минг ўринли мактаблар, тўртта ўқув-ишлаб чиқариш комбинати, тўртта музика мактаби, 26 мингдан кўпроқ ўринли мактабгача тарбия муассасалари, 3765 ўринли касалхоналар, 7,8 минг беморни қабул қиладиган поликлиникалар ишга туширилишини таъминлаш лозим. Горький номли театр, 8 миллион том китоб фондига эга бўлган республика кутубхонаси, учта кинотеатр бинолари биринчи галдаги объектлар жумласига киради. Водопровод, канализация, иссиқлик манбаларининг қувватларини ошириш мўлжалланмоқда. 95 минг квадрат метр майдонга эга бўлган савдо корхоналари, салкам 60 минг квадрат метр маиший хизмат муассасалари қуриш белгиланди.

Бу вазифаларни амалга ошириш учун бутун куч-ғайратни ишга солиш, меҳнат коллективларини, уларнинг партия ва касаба союз ташкилотларини сафарбар қилиш зарурлиги йиғилишда таъкидлаб ўтилди. Уй-жой қурилишининг суръатлари кескин жадаллаштирилиши керак. Бу гап аввало шаҳарнинг етакчи пудратчи ташкилоти — «Главташкентстрой»га тааллуқлидир. Ҳозирча бу бош бошқарманинг объектларида унчалик ғайрат кўрсатиб ишланаётганлиги сезилмаяпти. Унинг кўпгина ташкилотлари ўтган йили планнинг бир қанча кўрсаткичларини барбод қилгач, бу йил ҳам ишни имиллаб бошладилар. Интизомни мустаҳкамлаш, меҳнатнинг ташкил этилишини яхшилаш, қурилиш конвейерининг аниқ маромини таъминлаш лозим. Ишлаб чиқариш базасини тубдан мустаҳкамламай туриб, ўн иккинчи беш йилликда уй-жой ва социал-маиший қурилишнинг тиғиз программасини бажариб бўлмайди. Чунончи, катта ҳажмли блок уйсозлиги заводининг лойиҳа қувватларини тезроқ ўзлаштириш, йилига 160 минг квадрат метр уй-жой ишлаб чиқариб, қуриб берадиган уйсозлик комбинатининг биринчи навбатини келгуси йилдаёқ ишга тушириш, 1989 йилда монолит уйсозлик базасини барпо этиш керак.

Тошкентда уй-жой ва социал-маиший объектлар қурилиши учун бошқа министрликлар ва идораларнинг қувватларидан фойдаланиш зарур.

Йиғилишда шаҳар пассажир транспортини ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратилди. Ўн иккинчи беш йилликда троллейбус депосини, 122 километр узунликдаги трамвай-троллейбус линияларини ва бошқа объектларни ишга тушириш, метрополитен қурилишини давом эттириш мўлжалланмоқда.

Қуриш учун мўлжалланган ҳар бир объектда партия ва депутатлик группалари тузиш, касаба союз ва комсомол активларини сафарбар этиш, дастлабки кунларданоқ планларнинг бажарилишини назорат қилиб туриш лозим.

Йиғилишда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. П. Анишчев нутқ сўзлади.

Партия-хўжалик активи йиғилишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг аъзолари ва аъзолигига кандидатлар Т. А. Алимов, Ғ. Ҳ. Қодиров, В. К. Михайлов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари Қ. А. Аҳмедов, В. И. Огарок қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

ТАЛАНТЛАР БАЙРАМИ ТАРАДДУДИ

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллигига бағишлаб ўтказиладиган халқ ижодиёти иккинчи Бутуниттифоқ фестивали совет халқининг ғоявий ва маънавий дунёсини бойитишга кўмаклашмоғи лозим. Бу тадбир 1986 йил мартидан 1987 йил ноябригача давом этади. Бутуниттифоқ фестивали республика ташкилот комитетининг 10 февраль куни Тошкентда бўлиб ўтган мажлисида шу кўп миллионли халқ талантлари байрамига тайёргарлик кўриш масалалари муҳокама қилинди.

Мажлисда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари С. У. Султонова раислик қилди.

Бир қанча министрликлар ва идоралар, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети раҳбарларининг анжуман доирасида ўтказиш белгиланган тадбирлар тўғрисидаги ахборотлари тингланди. Фестивалнинг болалар программаси тўғрисидаги, унда Туркистон ҳарбий округи жангчиларининг, ҳунар-техника билим юртлари ўқувчиларининг иштироки ҳақидаги, репертуар адабиётини чиқариш тўғрисидаги масалалар муҳокама қилинди. Ташкилот комитетининг ижодий секциялари, комиссиялари ва бюроси тузилди. Секцияларга республиканинг етакчи санъат усталари, ижодий союзларнинг вакиллари бошчилик қиладилар.

Халқ талантлари байрами Улуғ Октябрнинг жаҳоншумул тарихий ғалабаларини, Коммунистик партиянинг революцион, жанговар ва меҳнат анъаналарини, СССР халқларининг мустаҳкам дўстлигини пропаганда қилишга кўмаклашиши лозимлиги уқтириб ўтилди.

(ЎзТАГ).

ПАРТИЯНИНГ СЪЕЗДОЛДИ ҲУЖЖАТЛАРИНИ МУҲОКАМА ҚИЛАМИЗ

Ғиждувон шаҳрида Бухоро ип газлама комбинатининг йилига 12 миллион метр газлама тайёрлайдиган янги филиали—тўқувчилик фабрикаси ишга туширилди. Унга замонавий дастгоҳ ва асбоб-ускуналар ўрнатилган. Шу ердаги 10-ҳунар-техника билим юртида тўқимачилик касбини ўрганиб чиққан ҳамда комбинатнинг бош корхонасида 2-3 йил ишлаб, тажриба ҳосил қилган кўплаб ёшларнинг фабрикага келиши ишнинг яхши бошланишини таъминлади.

КПСС XXVII съезди шарафига социалистик мусобақани авж олдирган янги корхона тўқувчилари беш йилликнинг дастлабки йилида 3 миллион метр газлама ишлаб чиқаришга қарор қилганлар.

Суратда: фабриканинг илғор тўқувчилари Раъно Иброҳимова ва Олима Тошпўлатова.

А. МИРЗАЖОНОВ фотоси [ЎзТАГ].

ҲАЁТ ТАЛАБЛАРИГА МОНАНД

Коммунист—жамиятимизнинг энг онгли, энг фаол, энг курашчан кишиси. Модомики шундай экан, партия аъзоси ўзининг бутун фаолияти билан бошқаларга намуна бўлиши лозим.

КПСС аъзоси сифатида таклиф этилаётган ўзгартишлар билан партия Устави лойиҳасини ҳаяжон билан ўқиб чиқдим ва ундан беҳад мамнун бўлдим.

Уставдаги характерли масалалардан бири қандай кишининг партия аъзоси бўла олиши ва унга нисбатан қўйиладиган талаб, вазифа ва ҳуқуқлардан иборат.

Лойиҳанинг 4-моддасида «Партия аъзолигига онгли, актив ва коммунизм ишига содиқ ишчилар, деҳқонлар ва зиёлиларнинг вакиллари қабул қилинади» дейилган. Бизнингча, бу қоидани бироз таҳрир қилган ҳолда **«Партия аъзолигига энг онгли, актив ва коммунизм ишига содиқ ишчилар, деҳқон ва зиёлиларнинг илғор вакиллари ихтиёрий равишда қабул қилинади»** деб берилса, мазмуни янада чуқурлашган, коммунистга бериладиган сифатлар конкретлашган ва энг муҳими коммунистнинг обрў-эътибори янада ошган бўларди.

Лойиҳанинг 2-модда «б» пунктида коммунистнинг вазифалари ҳақида сўз юритилиб «ўз малакасини ошириш» дейилган. Фикримизча, ушбу сўзларни **«ўз малакасини муттасил ошириб бориш»** дейилса янада равшанроқ бўларди. Шу сўзлардан кейин келадиган «илғор тажрибани қўллаб-қувватлаш ва оммалаштириш, жамики янги, прогрессив парсаларнинг тарафдори бўлиш» жумласига «тарафдори» сўзидан сўнг **илғор нарсаларнинг ташаббускори»** деган сўзлар қўшилишини таклиф қиламиз.

Лойиҳанинг 58-модда «д» пунктида бошланғич партия ташкилотлари ҳақида сўз юритилиб «меҳнаткашларни ички резервларни излаб топишга сафарбар этади» дейилган. Ушбу сўзлардан кейин **«фойдали ташаббусларни қўллаб-қувватлайди»** сўзлари киритилишини таклиф этамиз.

Лойиҳанинг 67-моддасида Қуролли Кучлардаги партия ташкилотлари ҳақида гапирилиб «қўшинларнинг жанговар тайёргарлигини ошириш» дейилган. Биз шу ерга «жанговар» сўзидан кейин «сиёсий» сўзини қўшиб, **«қўшинларнинг жанговар ва сиёсий тайёргарлигини ошириш»** тарзида ёзилишини таклиф қиламиз.

Ҳусан ИБРОҲИМОВ,
КПСС аъзоси.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ XXI СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ—ҲАЁТГА!

ОШКОРА, САМИМИЙ

Марғилон ипак комбинати тармоқ корхоналари орасида ишлаб чиқараётган маҳсулоти салмоғи жиҳатидан республикамиздагина эмас, балки Иттифоқимизда ҳам етакчи ўринлардан бирини эгаллайди. Комбинат коллективи партия ва ҳукуматимизнинг фан-техника тараққиётини жадаллаштириш ҳақидаги кўрсатмаларини амалга ошириш йўлида кўп куч ва ғайрат сарфламоқда, комбинат олдида турган турли муаммоларни ҳал этиш йўлида изланмоқда. Натижа чакки эмас. Чунончи, комбинат ўтган беш йилликда товар маҳсулоти ишлаб чиқариш планини 1985 йилнинг 30 сентябридаёқ адо этиб, пландан ташқари 84,4 миллион сўмлик маҳсулот берди. Маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми пландаги 9,1 ўрнига 15 процентдан зиёд ўсди. Пландан ташқари 26,7 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди.

«Совет Ўзбекистони» газетаси редакцияси Марғилон шаҳар партия комитети билан биргаликда Марғилон ипак комбинатида «Очиқ хатлар куни»ни ўтказди

Буларнинг ҳаммаси яхши, албатта. Лекин, биз бу ўринда бошқа бир нарса ҳақида тўхталиб ўтмоқчи эдик. Комбинат ишчилари, мутахассислари, меҳнат ветеранлари билан суҳбатлашганимизда улар қўлга киритилган ютуқлардан кўра эгалланиши лозим бўлган янги марралар, ҳал этилиши зарур муаммолар, техника тараққиёти ҳақида, ўз корхоналари равнақи йўлида жон куйдираётганликларини ҳис этдик. Шуниси характерлики, улар бундан ҳам унумли ва сифатли ишлаш учун нималар халақит бераётгани, уларни бартараф этиш учун қандай чора-тадбирлар кўриш лозимлигини рўй-рост ва аниқ-равшан айтиб бермоқдалар. Бинобарин, бу нарса яқинда комбинатда ўтказилган «Совет Ўзбекистони» газетасининг «Очиқ хатлар куни»да яққолроқ кўзга ташланди.

ТЕЖАМКОРЛИК — БОШ МЕЗОН

«Очиқ хатлар куни»ни ўтказишдан мақсад тежамкорликка эришиш, резерв ва имкониятлардан тўлароқ фойдаланиш, меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш каби муҳим масалалар юзасидан мазкур меҳнат коллективи билан юзма-юз мулоқотда бўлиб, фикрлашиб олишдан иборат эди.

«Очиқ хатлар куни»га тушган 120 га яқин ёзма, 20 дан зиёд оғзаки саволларнинг аксарида комбинатнинг айрим корхоналари ва цехларини реконструкция қилиш йилдан йилга пайсалга солиб келинаётгани, бу ҳол ишлаб чиқариш ҳажми ва маҳсулот сифатига салбий таъсир этаётганлиги ташвиш билан баён этилган. Масалан, пишитув корхонаси технологи В. Клеблева, шу корхона бригадири Н. Остонаева, техник-плановик А. Мавлудоваларнинг саволида шундай дейилади:

— Биз ишлаётган корхонада пишитув машиналари икки қават қилиб ўрнатилган. Оқибатда, айниқса, ёз ойларида бинода иссиқлик 40 даражагача етади. Бу ҳол маҳсулот сифати ва меҳнат унумдорлигига салбий таъсир кўрсатмоқда. Биз иккинчи ярусдаги машиналарни бошқа бинога кўчириш ҳақидаги масалани бир неча йилдан буён ўртага қўйиб келяпмиз. Аммо бунга жавоб битта: бино йўқ. Комбинатни кенгайтириш ва реконструкция қилиш қачон бошланади?

Республика Енгил саноат министрлигининг масъул ходими М. В. Чубис:

— Саволларингизга жавоб беришга уриниб кўрамиз. Комбинатни кенгайтириш ва техникавий жиҳатдан комплекс қайта жиҳозлаш масаласи СССР Енгил саноат министрлиги эътиборига ҳавола қилинган. Пишитув ва тўқув корхоналари қурилиши бўйича лойиҳалаш иши бошланади. Умуман, бу масала шу йил февраль ойи ичида ҳал бўлиши керак.

Пишитув корхонаси мастер ёрдамчиси А. Тюриков, 1-тўқимачилик цехи ишчиси Э. Тожибоев:

— Биз ишлаётган цехлардаги дастгоҳлар жуда эскирган. Улар ўз иш муддатини кўп йиллар муқаддам ўтаб бўлганлиги учун унумдорлиги паст, тез-тез бузилиб туради. Янги, серунум машиналар қачон ўрнатилади?

Жавоб:

— Эскирган станокларни янгиларига алмаштириш зарур, албатта. Лекин, янги дастгоҳлар йўқ.

Пилла йигирувчи М. Степаниченко:

— Бизда пиллани қайта ишлаш техника ва технологияси эллигинчи йиллар даражасида қолиб кетяпти. Оқибатда ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифати талаб даражасида эмас. Олимлар ва конструкторлар қачон янги техника яратиб берадилар?

Жавоб:

— Бу масала машинасозлар билан ҳамкорликда ҳал бўлади. Ҳозир «СК-6А» янги пилла йигирув автомати Фарғона пиллакашлик фабрикасида синовдан ўтяпти. Унинг натижалари ижобий якунланса, ишимизга анча ёрдам беради.

Комбинат марказий устахонаси бошлиғи М. Абдураҳимов, мастер М. Каримов:

— Металл кесувчи станокларимиз эскирган. Ўн йилдан буён министрликка кўп марталаб мурожаат қилсак ҳам нега янги дастгоҳ ололмаймиз?

Жавоб:

— Бундай станоклар кам тақсимланяпти. Ҳамма ерда аҳвол шундай.

Министрлик вакили қатор саволларга жавоб берган бўлса-да, комбинатни янги, замонавий техника билан қуроллантириш, қулай меҳнат шароити яратиш ҳақидаги баъзи муҳим саволларга қониқарли жавоб бера олмади. Ҳолбуки, ушбу саволлар замирида ўзак масалалар, ҳал этилиши лозим муаммолар бор. Улар енгил саноат гиганти бўлмиш мазкур корхонанинг равнақи, истиқболига тааллуқлидир. Айнан шу нарса комбинатдаги талай қийинчиликларни енгиш, маънавий ва жисмоний жиҳатдан эскириб қолган машина ва механизмларни янгилаш, пировард натижада энг яхши самарадорлик ва сифат кўрсаткичларига эришишни таъминлайди.

ЭСКИЧАСИГА ИШЛАБ БЎЛМАЙДИ

Гап шу ҳақда бораркан, комбинат коммунистлари, ишчилар, етакчи мутахассисларни кўп йиллардан буён ташвишга солиб келаётган баъзи бир масалалар ҳақида тўхталиб ўтишни истардик. Масалан, 1-тўқув корхонаси аслида пилла омбори бўлмиш бинога жойлашган. Аммо, кўп йиллардан буён уни реконструкция қилиш масаласида гап-сўздан нарига ўтилмай келяпти. Министрлик лойиҳалаштириш учун маблағ ажратмаяпти. Ҳатто, бу нарса ўн иккинчи беш йиллик планига ҳам киритилмади. Эскича шароитда ишлаш эса, имкониятлардан тўлароқ фойдаланишга халақит беряпти. Оқибатда корхона 1985 йилнинг ўзида деярли бир миллион сўмлик халқ истеъмоли молларини кам ишлаб чиқарди.

А. Тюриков ва бошқа ишчилар пиллакашлик фабрикасининг «Гунза» ишлаб чиқариши ва ундаги аҳвол ҳақида бежиз ташвишланиб ёзмаган эдилар. Бу корхонада сифат кўрсаткичи 42 ўрнига 34,5 процентга тушиб қолди. Бу ҳам етмагандек, 4 тонна хом ашё пландан ортиқча сарфлаб юборилди. Фабрика 2.800 килограмм хом ашё тежаб қолган бир вақтда бу корхонада нега акси бўлди? Бунинг сабаби ҳам дастгоҳларнинг эскилиги, эҳтиёт қисмлар йўқлигида. Беш йил ўрнига ўн уч йилдан бери ишлатилаётган дастгоҳларни мамлакатимизда ишлаб чиқарилган серунум машиналар билан алмаштириш пайти аллақачон келган.

Комбинат зиммасидаги вазифаларни тўла бажара олмаётганлигининг яна бир сабаби турдош корхоналардан зарур маҳсулотларни ўз вақтида ола билмаётганидадир. Масалан, Самарқанд шойи тўқув бирлашмаси 7210 артикулли 409 минг погон-метр полотнони кам етказиб берди. Бунинг касрига комбинат деярли 1 миллион сўмлик маҳсулотни кам берди. Афсуски, бу аҳвол ҳамон давом этяпти.

ҲАҚЛИ ЭЪТИРОЗЛАР

Савол ва жавобларда комбинат ишчилари ва инженер-техник ходимларининг ички резерв ва имкониятларни қидириб топиб, ҳаракатга келтиришда ҳамиша ҳам изчиллик кўрсатмаётгани, инсон омилидан унумли фойдаланилмаётгани уқтириб ўтилди. Ипак йигирув корхонаси инструктори С. Шамсиддинова корхона раҳбарларига қуйидаги саволни берди:

— Комбинатда кўплаб хотин-қизлар ишлайди. Уларнинг кўпчилиги оналар. Аммо мавжуд туғуруқхона жуда тор эканлиги, кроватлар орасида юриш қийинлиги нормал ҳолми? Туғуруқхона турар жой биносига жойлашганлиги учун ҳеч қандай қулайлик йўқ. Замонавий туғуруқхона қачон қурилади, деб сўрасак, буни министрлик ҳал этади, деган жавобни оламиз. Хўш, бу масала қачон ҳал қилинади ўзи?

Ишчи аёл ҳаққоний савол берган. Турар жой биносига жойлашган 50 ўринли туғруқхона мутлақо талаб даражасида эмас. Асли 120 ўринли туғуруқхона учун смета ҳужжатлари тайёрланган. Аммо, республика Енгил саноат министрлиги билан Соғлиқни сақлаш министрлиги масалага жиддийроқ эътибор бермаётганликлари учун бу муҳим объект қурилиши ҳам кечикиб кетяпти.

Тушган саволлар орасида комбинатга қарашли маданий муассасалар, боғча-яслилар, транспорт хизматидаги камчиликлар ҳам тилга олинади.

Комбинат ходими Л. Филипенко:

— Қачон намунали маданият саройига эга бўламиз? Магазинлар ёнида алкоголсиз ичимликлар ўрнига нега пиво сотиляпти?

Шаҳар ижроия комитети раиси Д. Нурматов:

— Янги маданият саройи қурилишини лойиҳалаштириш учун ҳозирча рухсат олганимизча йўқ. Мавжуд маданият саройи, клуб ва стадионлар ишини яхшилаш учун таъсирли тадбирлар кўрамиз. Алкоголсиз ичимликлар сотиш кенг йўлга қўйилади. Бу нарса шаҳар ижроия комитетининг қатъий назоратида бўлади.

Биринчи пиллакашлик цехи ишчиси Л. Кудрина:

— Ипак комбинати —шаҳар маркази — Фарғона бўйлаб троллейбус қатнови қачон йўлга қўйилади?

Жавоб:

—Ҳозир Фарғона—Қирғули—Тошлоқ маркази —Марғилон темир йўл вокзали маршрутлари бўйича троллейбус қатновини йўлга қўйиш масаласи кўриб чиқилмоқда.

Комбинат ходими З. Ткаченко:

— Биз, ишчилар яшаётган Комсомол посёлкаси ипак комбинатидан анча олисда жойлашган. Ёш болаларимизни комбинат боғчаларига олиб бориш қийинчиликлар туғдирмоқда. Биз учун ипак комбинати атрофидан квартира ажратиш имконияти йўқми?

Бу саволга **шаҳар ижроия комитети раисининг ўринбосари Г. С. Киселев** қуйидагича жавоб берди:

— Қўлимиздаги лойиҳа-смета ҳужжатларида 1986 — 1987 йиллар давомида Комсомол посёлкасида уй-жой бинолари қуриш кўзда тутилган. Келгусида ушбу истакларни ҳисобга олиб, шаҳарнинг марказий райони ёки ипак комбинати шаҳарчасида уй-жой қурилишига эътибор беряпмиз.

Юзма-юз, ошкора мулоқот давомида шу нарса равшан бўлдики, комбинат тасарруфидаги ошхоналар фаолиятида ҳам жиддий камчиликлар бор. Хусусан, тунги сменаларда ишлаётган ишчилар учун овқатлар сифатсиз тайёрланади. Бундан ташқари комбинат территориясида озиқ-овқат магазини ҳам йўқ. Бу камчиликларга шаҳардаги алоқадор ташкилотлар кўмагида барҳам бериш мумкин эди. Аммо, комбинат раҳбарлари бу иш билан жиддий шуғулланмаганликлари кўриниб турибди. Худди шундай аҳвол комбинат шаҳарчасидаги уй-жойларда коммунал хизмати кўрсатишда ҳам юз бермоқда.

САВОЛЛАР. САВОЛЛАР

Залдан овоз;

— Ипакчилар шаҳарчаси қачон иссиқ сув билан таъминланади?

Комбинат директори Н. Валиев:

— Ҳозир ремонт ишлари олиб борилмоқда. Ремонт тугагач, ҳамма уйларга иссиқ сув берилади.

Меҳнат ветерани И. Муҳиддинов:

— Инженерлик коммуникациялари шаҳарга ўтказилса бўлмайдими?

Жавоб:

— Бу масалани ўтган йили министрликка олиб чиққанмиз. Капитал ремонт тугаллангач, бу масала ижобий ҳал этилади.

Ҳаққоний савол туғилади: бу ишларга иккинчи даражали деб қаралмай, жиддийроқ муносабатда бўлинганда, етарли куч-ғайрат сарфланганда мавжуд камчиликлар аллақачон барҳам топмасмиди?!

Комбинатда минглаб киши меҳнат қилади. Шундай экан, транспорт воситалари хизмати ғоят муҳим эканлиги ҳеч кимга сир эмас. «Очиқ хатлар куни»да тушган хатларнинг бир қисмида Тошлоқ автобазаси шаънига танқидий фикрлар билдирилди. Автобусларнинг кечикиши, графикка риоя қилмаслик ҳоллари тез-тез юз бериб турибди. Бундай саволларга **область автотрести бош инженери М. Жўраев** жавоб бериб, билдирилган эътирозлар шубҳасиз ҳисобга олиниб, қатъий ва таъсирли тадбирлар белгиланишини маълум қилди.

Ипак йигирув корхонасининг бир группа ишчилари қуйидагиларни ёзадилар:

— Биз иш ҳақимизни омонат касса орқали оламиз. Аммо омонат касса ишида чалкашликлар бор. Оқибатда кўп вақтимиз навбат кутиб беҳуда ўтяпти.

Шаҳар омонат кассалар бошқармаси бошлиғи А. Маматхонов:

— Эътирозларда жон бор. Бу ердаги омонат кассамиз комбинатнинг уч мингдан зиёд ишчи ва хизматчисига хизмат қилади. Аммо ажратилган бино талабга сира жавоб бермайди, ходимларимиз кам. Шунга қарамасдан комбинат маъмурияти биз учун зарур иш шароити яратиш масаласида ёрдам кўрсатмаяпти. Ҳолбуки, «Атлас» бирлашмасида айни шу масалалар ижобий ҳал этилган. Маош олишнинг кечикиши сабаби ҳам шу.

Ҳақиқатан ҳам комбинат раҳбарлари омонат кассаси учун штат ажратиш ҳақидаги таклифни қатъиян рад этишади. Қизиқ, омонат кассалар бошқармаси билан комбинат раҳбарлари бир тўхтамга келиша олмаса, сансалорлик давом этаверса, ишчилар овора-ю сарсон бўлиб юришаверар экан-да? Ўйлаймизки, шаҳар ижроия комитети бу сансалорликка узил-кесил чек қўяди.

Яна бир қанча хатларда баъзи цехларда ечиниб-кийинадиган хоналар йўқлиги, ювиниб-таранадиган жойлар талаб даражасида эмаслиги баён этилган. Бундан ташқари комбинатга қарашли автобусларнинг бир қисми эскириб, яроқсиз аҳволга келиб қолгани натижасида ишга чиқарилмаётганлиги, ишчиларга савдо хизмати кўрсатишдаги нуқсонлар ва бошқа шу каби камчиликларга қачон барҳам берилиши сўралади.

Ўзбекистон Компартиясининг XXI съездида енгил саноат корхоналарининг ҳар иккитасидан бири ўз мажбуриятларини бажара олмаётгани ҳаққоний равишда кўрсатиб ўтилди. Шундай экан, комбинат ишчиларининг айрим корхоналар, цехлар ишидаги камчиликлар ҳақида куйиниб ва ташвишланиб гапираётганликлари бежиз эмас. Комбинат раҳбарлари, шаҳар партия ва совет ташкилотлари масаланинг мана шу томонларига асосий эътиборни қаратишлари керак. Инсон тўғрисида ғамхўрлик қилиш ҳақида баландпарвоз гап-сўзлар ва қуруқ сафсаталардан конкрет, амалий ишга ўтиш лозим.

«Очиқ хатлар куни»ни якунлаган **Марғилон шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Ҳ. Эргашева** комбинат ишчи ва хизматчилари редакция ташаббуси билан ўтказилган ушбу юзма-юз мулоқотга активлик билан қатнашиб, ишлаб чиқаришни ривожлантиришга доир ҳамда бошқа соҳаларга оид ғоят муҳим масалаларни ўртага ташлаганликларини таъкидлади. Хатларда кўтарилган масалалар шаҳар партия комитети ва шаҳар ижроия комитетининг диққат-эътиборида бўлишини айтди. Бу масалаларнинг ҳал этилиши назоратга олиниб, унинг ижроси ҳақида комбинат аҳлига маълум қилинади.

Э ХЎЖАЕВ,
О. ҲАКИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбирлари.

РЕДАКЦИЯДАН: «Совет Ўзбекистони» газетаси «Очиқ хатлар куни»да кўтарилган комбинатдаги ишлаб чиқаришни ривожлантиришга доир масалалар, муаммолар қай тарзда ҳал этилаётганини кузатиб боради ва бу масалага яна қайтади.

ТАҚРИЗ

МУҲИМ ҚЎЛЛАНМА

В. И. Ленин: «Давлат омманинг онглилиги билан кучлидир. Омма ҳамма нарсани билиб, ҳамма масалани муҳокама қилиб, ҳамма ишни онгли суратда бажаргани-дагина давлат кучли бўлади», —деган эди. КПСС Ленин кўрсатмаларига амал қилиб, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш, уларнинг сиёсий онгини ошириш ҳақида доимо ғамхўрлик қилмоқда.

Коммунистлар ва партиясизлар марксизм-ленинизм ғояларини, партия назарияси ва сиёсатини ўрганишда сиёсий маорифдаги турли форма ва методлар билан бирга китоб устида мустақил ишлаш методидан ҳам фойдаланадилар. Бу сиёсий билимларни эгаллашнинг асосий усулидир.

Шу муносабат билан «Ўзбекистон» нашриёти «Сиёсий китобни мустақил қандай ўрганиш керак?» (Политиздат, 1984) номли китобни рус тилидан ўзбек тилига таржима қилиб чоп этганлиги мақсадга мувофиқ бўлди. Бу китобнинг КПСС XXVII съезди арафасида нашр этилганлиги айниқса қувончлидир. Чунки бу қўлланма съезднинг материалларини коммунист ва партиясизлар томонидан мустақил ўрганилишига ёрдам беради.

Сиёсий ўқиш жараёнида китоб билан мустақил ишлашнинг аҳамияти каттадир. Китобларда ўтмиш ва ҳозирги даврнинг ғоят муҳим воқеалари, марксизм-ленинизм асосчиларининг буюк мероси, партиямиз томонидан революцион назарияни ижодий ривожлантириш натижалари акс этган. Шу сабабли китоб дунёсининг хазиналаридан баҳраманд бўлиш инсонни маънавий жиҳатдан бойитади, унинг онги, билими, маданий дунёси ўсишига ёрдам беради.

В. И. Ленин сиёсий, назарий адабиёт билан ишлаш намунасини кўрсатган эди. У ўспиринлик чоғларидаёқ марксизм классиклари асарларини фақат русча таржимасидагина эмас, шу билан бирга немис, француз тилларида ҳам чуқур ўрганиб чиққан эди. Мана бу факт фикримизнинг далилидир. РКП(б) Москва ташкилоти анкетасида мана шундай савол ҳам бўлган: Сиз Маркс, Энгельс, Плеханов асарларидан нималарни ўқигансиз? Владимир Ильич бу саволга жавоб берар экан, Маркс, Энгельс, Плеханов фамилияларининг остига чизиб, «Деярли ҳаммасини (остига чизилган авторларнинг асарларини)», деб ёзиб қўйган.

В. И. Ленин ўз ишида кутубхоналардан жуда кўп фойдаланар, кўп китоб ўқир эди. «...Владимир Ильичнинг бутун ҳаёти билимга интилиш билан ўтди..., — деб ёзади унинг синглиси М. И. Ульянова. — Сургунда ҳам, чет элда ҳам у ҳар бир бўш дақиқасидан, ҳар бир бўш соатидан кутубхонага бориб китобларни ўрганишни давом эттириш учун фойдаланди».

Карл Маркс учун китоб ўқишдан кўра қувончли иш йўқ эди. У «Сизнинг севган машғулотингиз?», — деган саволга «Китоб мутолаа қилиш», -- деб жавоб берган эди.

Китоб билан мустақил ишлаш коммунист ва партиясизлар марксча-ленинча дунёқарашини шакллантиришга, уларнинг сиёсий билим доирасини кенгайтиришга ғоят самарали ёрдам беради. Китоб билан индивидуал иш олиб бориш ўрнини конференциялардаги докладлар, пропагандистнинг лекцияси ва бошқа оғзаки баён қилиш воситаси боса олмайди. Китобни чуқур ўйлаб ўқиш ва, айниқса, уни конспектлаштириш ўрганилаётган проблемани чуқурроқ тушунишга ва ўзлаштиришга ёрдам беради.

Шуни айтиш керакки, ҳар қандай ишда бўлганидек китоб билан мустақил ишлашда ҳам маълум кўникма бўлиши керак. Шу сабабли мустақил билим олишга биринчи бор киришган кишиларга тегишли усулларни эгаллаб олишда ёрдам бериш айниқса муҳимдир. Биз тақриз қилаётган китоб худди ана шуни ўз олдига мақсад қилиб қўйган. Китобхонлар ундаги тавсиялардан фойдаланиб, мустақил билим олиш кўникмаларини муваффақиятли эгаллаб олишлари мумкин.

Китоб муаллифлари ўқиш маданияти ҳақида атрофлича тўхталиб ўтадилар. Китоб ўқиш жиддий ақлий меҳнат эканлиги алоҳида уқтирилган. Авторлар китоб мазмунини чуқур тушуниб олиш жараёни ҳақида, унинг мақсад ва усуллари ҳақида, бунда аннотациялар, сўз бошилар, автор текстини тўлдирадиган, уни яхши тушуниб олишга ёрдам берадиган кўрсаткичлардан фойдалана билиш ҳақида фикр юритадилар.

Китобда таъкидланганидек ,ўқиш ўзига хос ижодий ишдир. Ўқилган нарсани ўйлаб кўриш, мулоҳаза юритиш, қисқаси фикрни ишлатиш ўқишни худди ана шундай ижодий ишга айлантиради.

Китобда ўрганилаётган асарларни эслаб қолиш ва ўзлаштириш йўллари ҳақида фикр юритилади, бунинг энг самарали йўли ўқилган текстни ёзиб бориш эканлиги таъкидланади. «...Мен ўзим ўқиган ҳамма китоблардан кўчирмалар олишни... мулоҳазаларимни қоғозга туширишни одат қилиб олдим»,— деб ёзган эди К. Маркс.

Ёзиб боришнинг асосий формалари китобнинг планини ёзиш, кўчирмалар, тезислар, аннотация, хулоса, конспект қилиш ҳақида батафсил фикр юритилган. Ёзувларнинг энг мукаммал формаси конспектдир. Тўғри тузилган конспектда одатда ўрганилаётган асардаги энг муҳим нарса ажратиб кўрсатилган, энг асосий фикрларга эътибор берилган бўлади, энг муҳим назарий фикрлар қисқа, аниқ таърифларда умумлаштирилган бўлади. Конспектнинг мана шу хусусияти ҳақида В. И. Ленин шундай деб ёзган эди: ...Конспектдаги айрим иборалар ва ҳатто айрим сўзлар мукаммал ва батафсил баёндагидан ҳам беқиёс даражада ғоят муҳим аҳамиятга эгадир».

Сиёсий маориф системасида реферат тайёрлаш — тингловчилар мустақил бажарадиган ишнинг энг мураккаб турларидан биридир. Муайян темадаги доклад ёки ёзма тадқиқот реферат деб аталади. Рефератлар манбаларни чуқур ўрганиш, олинган билимларни ижтимоий ҳаёт жараёнлари ва ҳодисаларини, партия ташкилотлари, меҳнат коллективларининг фаолиятини таҳлил қилиш асосида ёзилади. Уларда марксизм-ленинизм асосчиларининг у ёки бу проблемага доир асарлари, партия ҳужжатлари, партия раҳбарларининг асарлари, монографиялар, газета ва журналлардаги мақолалардан фойдаланилади. Реферат ёзиш марксча-ленинча назарияни актив, ижодий ўзлаштириш формасидир. Тақриз қилинаётган китобда реферат ёзиш методикаси кенг тушунтириб берилган.

Китоб авторлари марксизм-ленинизм классиклари асарларини ўқиш, ўрганиш, улар билан ишлаш масаласига катта эътибор беришганлигини алоҳида кўрсатиб ўтиш керак. Маркс, Энгельс, Ленин асарларининг бешта асосий типи бор. Булар — асарлар (асарлар тўпламлари), тайёргарлик материаллари ва ҳужжатлари нашрлари, танланган асарлар нашрлари, тематик тўпламлар, айрим асарларнинг нашрларидир. Улар орасида энг муҳимлари «Асарлар» — кўп томли нашрларидир. Илмий коммунизм асосчилари асарларининг энг тўлиқ тўплами — К. Маркс ва Ф. Энгельс асарлари — 50 томдан иборатдир. В. И. Лениннинг адабий мероси асосан Тўла асарлар тўпламининг 55 томида берилган.

Марксизм - ленинизм классикларининг асарлари — партиямизнинг, совет халқининг, жаҳон коммунистик ҳаракатининг энг буюк ғоявий бойлигидир. Бу асарлар меҳнаткашларни сиёсий тарбиялашда, янги инсонни шакллантиришда жуда катта аҳамиятга эгадир.

Авторлар марксизм-ленинизм классиклари асарларининг нашрларидан фойдаланишни енгиллаштириш учун илмий справка аппарати берилганлигини алоҳида кўрсатиб ўтадилар. Асарлар тўпламлари энг тўлиқ ва батафсил аппарат билан таъминланган. Уларда китобхонлар сўз бошиларни, изоҳларни, марксизм-ленинизм классиклари ҳаёти ва фаолиятининг саналарини, шунингдек муайян нашрнинг состави ёки ундаги асарларнинг конкрет мазмуни билан таништирувчи алфавит, предмет, исмлар ва бошқа кўрсаткичларни топа оладилар. Кўрсаткичлар Асарлар томларида жойлаштирилган, шунингдек алоҳида маълумотнома томлар сифатида ҳам чиқарилган.

Китобда Маркс, Энгельс, Лениннинг у ёки бу асарларини, алоҳида темаларга доир асарларини, тегишли фикрларини излаш, топиш йўллари, методлари батафсил кўрсатиб берилган.

Мустақил билим олишда коммунистлар ва партиясизлар марксизм-ленинизм асарлари билан бир қаторда КПСС ва Совет давлати ҳужжатлари, партия ва давлат арбобларининг асарларидан кенг фойдаланадилар. Бу ҳужжатлар КПСС тарихи, назарияси ва сиёсатини ўрганишда муҳим манбадир.

Китобда шунингдек энциклопедиялар, статистик ва справочник нашрлар, вақтли матбуот, кўргазмали воситалар билан ишлаш усул ва методлари баён этилган. Кутубхоналарда ишлаш, уларнинг каталог ва картотекаларидан, библиографик нашрлардан фойдаланиш тўғрисида ҳам йўл-йўриқлар берилган.

Хулоса қилиб айтганда қўлланмада ижтимоий-сиёсий адабиётни қандай ўрганиш мумкинлиги ҳақида атрофлича тавсиялар, у билан якка тартибда иш олиб боришнинг форма ва методлари тўғрисида ҳикоя қилинган. Китоб марксча-ленинча ўқув системаси пропагандистлари ва тингловчиларига, партия назарияси ва сиёсатини мустақил ўрганувчи барча кишиларга сиёсий китобларни мустақил ўрганишларида ёрдам беради.

И. АЛИМОВ,
Ш. ЗИЁМОВ,
тарих фанлари докторлари.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

«СУТ НЕГА КАМАЙДИ?»

Газетанинг 1985 йил 12 декабрь сонида босилган юқоридаги сарлавҳали мақолада Қўшкўпир районида чорвачилик маҳсулотлари етиштириш соҳасида камчиликларга йўл қўйилаётганлиги танқид қилинган эди.

Ушбу мақола юзасидан ҚЎШКЎПИР РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТИдан олинган жавобда шундай дейилади:

— Танқидий мақола район агросаноат бирлашмаси советининг йиғилишида муҳокама қилинди. Чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва давлатга сотишни кўпайтириш юзасидан аниқ чора-тадбирлар белгиланди. Барча хўжаликларда дағал хашакларни майдалаб, озуқа цехида димлаб бериш ишлари йўлга қўйилди.

Ҳозирги пайтда фермаларда ўн олтита озуқа цехи, ўн учта озуқа ошхонаси, ўттиз бешта ем-хашак майдалайдиган механизмлар ишлаб турибди. Калинин номли колхознинг сут-товар фермасида ҳам озуқа цехининг нормал ишлаши йўлга қўйилди. Қорамоллар балансланган рацион асосида озиқлантириляпти.

Район чорвадорлари 1986 йилги давлат планларини бажариш мақсадида йил бошиданоқ график асосида маҳсулотлар топширишга киришдилар.

Район партия комитети танқидий мақоладан тўғри хулоса чиқариб ,ўн иккинчи беш йилликнинг биринчи йилидан бошлаб барча соҳалар бўйича планларни бажариш учун зарур чора-тадбирларни кўради.

КПСС XXVII СЪЕЗДИ ОЛДИДАН

СОЦИАЛИЗМ ВА ЖАҲОН ТАРАҚҚИЁТИ

Сиёсий фанлар Совет ассоцнациясн президенти Георгий Шахназаров АПН мухбири билан суҳбатда КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси лойиҳасини шарҳлайди.

— КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси лойиҳаси — бу фақат истиқболга назар ташлашгина эмас, балки босиб ўтилган йўлни якунлаш ҳамдир. Шу муносабат билан ана шу босиб ўтилган йўлнинг асосий жиҳатлари тўғрисида қисқача нима дейиш мумкин?

— Агар социализм тўғрисида, у инсоният цивилизациясига нималар берганлиги ҳақида энг кенг планда гапириладиган бўлса, у ҳолда қуйидагиларни таъкидлаб кўрсатиш лозим бўлади. Тарихда биринчи марта кишининг киши томонидан эксплуатация қилинишини билмайдиган жамият барпо этилди. Бу жамиятда ишсизлик йўқ, шахснинг социал ҳуқуқлари давлат ва жамиятнинг ўзи томонидан шунчалар кенг таъминланадики, бошқа биронта ижтимоий-сиёсий тузум бундай қила олмайди.

Инсоннинг энг хилма-хил эҳтиёжларини қондириш, Маркс ва Энгельснинг: ҳар бир кимсанинг эркин ривожланиши ҳамманинг эркин ривожланишининг шартидир, деган машҳур формуласига мувофиқ лозим бўлган шарт-шароитларни яратиш — Улуғ Октябрь социалистик революциясининг бош мақсадларидан бири бўлган эди. Советлар мамлакати барпо бўлганининг дастлабки йилларидаёқ, ўша вақтда у ниҳоятда қолоқ ва камбағал бўлишига қарамай, халқ учун мутлақо янги тарихий типдаги муассасалар: дам олиш уйлари ва санаторийлар, клублар ва кутубхона-қироатхоналар, спорт базалари ва стадионлар, ясли ва болалар боғчалари, боқувчисиз қолганлар учун уйлар барпо этиш имкониятини топди. Мамлакатимизнинг социализм қурилиши илк босқичларидаги қолоқлиги ва камбағаллиги бўлмаганида ва капиталистик дунёнинг бизга қарши душманчилик хатти-ҳаракатлари халақит бермаганида эди, инсоннинг социализм эълон қилган ҳуқуқ ва эркинликлари яна ҳам тўлароқ амалга оширилган бўлур эди.

Бугун биз тўла асос билан айта оламизки, оддий инсоннинг социал-иқтисодий ҳуқуқларини таъминлашда Совет Иттифоқи кўрсатган намуна капиталистик мамлакатлардаги ишчилар синфини ўз ҳуқуқлари учун курашга илҳомлантирди, шунинг натижасида ривожланган буржуа давлатларида меҳнаткашлар учун социал таъминотнинг хийла кенг миқёсдаги системаси бунёдга келди. Ғарбдаги халқаро ишчилар ҳаракати эришган жамики нарса социализм учун курашнинг таркибий қисми, реал социализм таъсирининг натижасидир.

— Ўттизинчи йиллардаги «буюк турғунлик»дан кейин АҚШ президенти Ф. Рузвельт революцион портлашнинг олдини олиш мақсадида меҳнаткашларнинг турмушини яхшилаш учун социал ислоҳотлар ўтказа бошлаганида Америка ёзувчиси Теодор Драйзер «Буларнинг ҳаммаси учун мен Марксга ва Қизил Россияга миннатдорчилик билдираман», деган эди.

— Ҳа, шунга ўхшаган фикрлар кўп айтилган. Маданият, фаннинг машҳур арбоблари, миллий озодлик ҳаракатларининг раҳбарлари, жумладан, ёзувчилардан Рабиндранат Тагор, Ромен Роллан, Бернард Шоу, Герберт Уэллс, шунингдек Жавоҳарлал Неру ва бошқалар Советлар мамлакатида бўлганларида унга жаҳон социал тараққиётининг лабораторияси, унинг пионери деб баҳо беришган. Бу баҳолар ҳаётнинг жуда ҳар хил томонларига тааллуқли эди. Масалан, йигирманчи аср санъатидаги кўпгина янги оқимлар ўз сарчашмасини ифодалашнинг эски формаларини синдириб ташлаган ва янгиларини қидириб топган совет революцион санъатидан бошлашган. Социализм новаторликни бунёдга келтирди ва ривожлантирди.

Социализмнинг афзалликлари фанда ҳам, техникада ҳам ёрқин намоён бўлди. Олдинига етакчи капиталистик мамлакатлардан жуда орқада бўлган Совет Иттифоқи фан-техника тараққиётининг кўпгина йўналишлари бўйича олдинга ўтиб кетишга, жаҳон цивилизациясига улкан ҳисса қўшишга муваффақ бўла олди. СССР биринчи бўлиб космосга сунъий йўлдош ва инсонни чиқарди, биринчи бўлиб атом электр станциясини қурди, фан ва техниканинг бир қатор бошқа соҳаларида биринчилардан бўлди.

— Социализм бу тинчлик демакдир. Совет давлати дунёга келган дастлабки кунданоқ унинг ташқи сиёсати қисқагина қилиб шундай ифодаланган эди. Бу борада реал социализм жаҳон тараққиётига қандай ҳисса қўшди?

— Авваламбор Совет Иттифоқи социалистик давлат сифатида Иккинчи жаҳон уруши йилларида инсониятни фашизм вабосидан сақлаб қолишга ҳал қилувчи ҳисса қўшганлигини таъкидлаш зарур.

СССР ўзининг бутун тузуми, халқаро майдондаги сиёсати билан халқаро тинч-тотув яшаш, ҳамкорлик қилиш зарурлигини инсоният тушуниб олишида янги поғонага кўтарилишига кўмаклашди. Мен бунда нимани назарда тутмоқдаман? Илгарилари жаҳон ишларида ва халқаро проблемаларни ҳал этишда куч асосий далил ва восита ҳисобланган. Янги ижтимоий тузум — социализм дунёга келиши билан жаҳондаги вазият тубдан ўзгарди. Ҳозир кўпчилик халқаро нормалар, декларациялар, баёнотлар, шартномалар барча халқларнинг тенг ҳуқуқлилиги, суверенитетни ҳурматлаш, инсон ҳуқуқлари каби демократик принципларни барқарор қилган Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ишлаб турибди, уни ташкил этиш ташаббускорларидан бири ҳам Совет Иттифоқи бўлган эди. Жаҳон ҳамжамияти ирқчилик, сионизм, одамларга душманлик каби номатлуб иллатларни қоралади. Қисқа қилиб айтганда, XX аср охирига келиб, прогрессив инсонпарварлик нормаларини тан олишга асосланган мутлақо янги сиёсий ва ғоявий вазиятга эга бўлиб турибмиз. Лекин шундай мамлакатлар ҳам борки, биринчи навбатда империализм орбитасидаги мамлакатлар, уларда бу нормалар сўздагина тан олинади-ю, амалда улар билан ҳисоблашмайдилар.

Янги ижтимоий тузум тарихий ўлчовлар бўйича гарчи жуда ёш ва ўзининг улкан имкониятларини ҳали рўёбга чиқара олмаган бўлса ҳам, биз жаҳон цивилизациясининг барча йўналишлари бўйича социализмнинг ҳиссасини кўриб турибмиз. У ҳали ўзига мос келадиган, илмий социализм назариясидан келиб чиқадиган социал адолат ва тараққиёт ғояларини энг тўла тарзда ифодалайдиган формаларни ахтармоқда. Социализмнинг социал-иқтисодий ва сиёсий системасини такомиллаштириш учун ҳали анча иш қилиш керак, КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси лойиҳаси худди ана шу мақсадларнинг ифодасидир.

— Ғарбда совет коммунистлари «эскиси» барбод бўлгани учун янги Программани қабул қилмоқдалар, деган гаплар пайдо бўлди.

— Бу мутлақо нотўғри, бу ўз хаёлидаги нарсани воқелик қилиб кўрсатишга уринишдир. Ўтган йигирма беш йил ичида мамлакатимиз миллий даромади 3,8 марта, аҳолининг реал даромадлари 2,5 марта кўпайди. Меҳнат унумдорлиги 3,2 марта ўсди.

Шунга қарамай, 70-йиллар — 80-йиллар бошларидаги ривожланиш суръатлари партияни қаноатлантирмади. Ўтказилган таҳлиллар совет жамияти бундан кўра янада тезроқ ва сифатлироқ ривожланиши мумкинлигини кўрсатди. Партия тўплаган тажриба, мамлакатнинг ички ҳаёти ва дунёда рўй берган ўзгаришларни илмий жиҳатдан идрок қилиш, совет жамияти тараққиёти истиқболларини янада аниқроқ ва конкретроқ белгилаш имконини беради. Шунинг учун ҳам Программанинг бир қатор қоидаларини қайтадан кўриб чиқиш мақсадга мувофиқ деб топилди. Лекин унда марксизм-ленинизмнинг принципиал қоидаларини ифода этувчи асосий мақсад ва ғоялар сақланиб қолган. Ана шу маънода ҳеч қанақанги чекинишлар бўлмади. Бу тўғрида М. С. Горбачев очиқ-ойдин қилиб шундай деди: «Биз Программанинг мазмунини бойитиш, ривожлантириш билан айни бир вақтда унинг замон синовидан ўтолмаган айрим формулировкаларини танқидий қайта идрок қилиб чиқдик. Бу партиямизнинг анъаналаридандир». Шундай қилиб, бир томондан ворисликни, иккинчи томондан ҳаёт тақозосига кўра муттасил бойитилишни, янгиланишни, янги воқеа-ҳодисаларни ҳисобга олишни кўриб турибмиз.

Хуллас, реал социализм инсоният цивилизациясини ривожлантириш учун жуда кўп ишларни қилди ва ўзининг капитализм ўрнига келиш ҳуқуқини исботлади. Иккинчи томондан, социализмнинг рўёбга чиқадиган асосий хислат-фазилатлари ҳали олдинда, у ривожланаверади, бунга шак-шубҳа йўқ. В. И Ленин башорат қилганидек, дунёнинг кўпчилик мамлакатлари социализм йўлига ўтганида, унинг назарияси ва практикаси бошқа халқлар тажрибаси билан бойиганида бу ривожланиш айниқса гуркираб кетади.

— СССРни социал ва иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштириш концепцияси 2000 йилгача мўлжалланган. Ундан кейин нима бўлади? Программага яна ўзгартишлар киритиладими?

— Партия Программаси, унинг мақсадлари қандайдир аниқ муҳлатларни назарда тутмайди. У ишларнинг умумий йўналишларини кўрсатиб бериш ва асосий мақсадга эришиш учун муайян оралиқ мақсадларни шакллантириш эҳтиёжларидан келиб чиқади. Нимани ҳал этишга муваффақ бўлинди-ю, нималар ҳал этилмади, вазифаларни ҳал этиш муддатини узайтириш керакми ёки уларнинг айримларини мўлжалланганидан кўра тезроқ ҳал қилиш зарурми — буларни ҳаёт кўрсатади.

Социал масалаларда хомхаёллик, олдинга ўтиб кетишга уринишга ҳам, замон ўртага қўяётган талаблардан орқада қолишларга ҳам йўл қўйиб бўлмайди. 1961 йилда қабул қилинган партия Программасида белгиланган айрим рақамлар ошириб юборилган экан, бошқа ҳолларда эса проблемаларга янада дадилроқ ёндашиб, уларни тезроқ ҳал этиш зарур эди. Вазифа янги таҳрирдаги Программани тамоман реал қилиб тузиш ва айни вақтда унинг илҳомбахш таъсирини сақлаб қолишдан иборат эди. Бу бугунги ва эртанги куннинг, истиқболнинг ҳужжатидир. Бизнинг XXI асрда яшовчи авлодларимиз эса агар зарурат туғилса, ўз эҳтиёжлари ва имкониятларига мувофиқ равишда унга ўзгартишлар киритадилар.

— Социализм ижтимоий система сифатида танҳоликда, бир чеккада ривожланмайди, у ҳам дунёнинг қолган қисми таъсирини ўз бошидан кечиради...

— Бу табиий, албатта. Жуда улкан таъсирни бошидан кечиради. Биз, коммунистлар дунёнинг бир бўлагимиз, шу дунё билан бирга яшаймиз, бирга ривожланамиз, баъзан хатоликлар ҳам бўлади. Масалан, умуман дунёда фан-техника революцияси эришган ютуқлар янги партиявий ҳужжатларни яратишга жиддий таъсир кўрсатди. Биз унинг ютуқларидан социал-иқтисодий вазифаларимизни ҳал этишни жадаллаштириш учун фойдаланишни истаймиз. Кейинги вақтларда биринчи планга чиқаётган дунё миқёсидаги проблемалар социализмга ҳам таъсир этиб, биргаликда куч-ғайрат сарфлаб, ҳал этилишини талаб қилмоқда. Ана шу ҳолат янги таҳрирдаги Программада акс эттирилган.

Пировардида шуни айтмоқчиманки, КПССнинг ҳозирги таҳрирдаги Программаси — бу, даврни характерлайдиган, тарихий аҳамиятга молик бўлган, замонамизнинг барча проблемаларига, инсониятнинг ташвишлари ва орзу-умидларига муносабат билдирадиган ҳужжатдир. (АПН).

1986 йил—Халқаро тинчлик йили

ОСМОНИМИЗ МУСАФФО БЎЛСИН!

БОЛАЛАР—КЕЛАЖАГИМИЗ

«Кишилардаги давр билан ҳамнафаслик, сайёрамиз тинчлиги учун курашувчанлик фазилатларига болаликдан пойдевор қўйиш керак». Хоразм области Дружба шаҳридаги Ленин номли мактаб ўқитувчиси Сония Раҳимова кишиларнинг актив ҳаётий позицияси хусусида ўйлар экан, ўзининг 30 йиллик фаолиятида ана шундай хулосага келди. Сиз суратда халқ маорифи аълочиси С. Раҳимова 2-синф ўқувчилари билан машғулот ўтказаётган пайтни кўриб турибсиз.

С. Величкин, Қ. Отаев фотоси (ЎзТАГ).

Халқаро вазиятнинг кескинлашаётгани, Ер юзида тинчликнинг хавф остида қолаётгани минг-минглаб газетхонларимизни ташвишга солмоқда. Улар тинчликни ҳимоя қилиш, куррамизнинг порлоқ истиқболини таъминлаш орзу-истагини ва агрессорларга нисбатан қаҳру-ғазабларини баён этиб, редакциямизга мактублар йўллашган. Қуйида ана шу мактублардан айримларини диққатингизга ҳавола қиламиз.

Кенжатойим Вадим боғчада кабутар расмини чизишни ўрганиб келди. Бу нима, деб сўрасак: «Тинчлик қуши», — дейди тилини ширин қилиб. Кўрдингизми, боғча ёшидаги болаларимиз ҳам тинчлик исташади.

Она-Ватанимиз шу аср ичидаёқ ҳар қандай ядровий, химиявий, самовий ваҳшиёна оммавий қирғин қуролларини батамом тугатишни мутлақо реал вазифа деб таклиф қилганлиги Ер юзида тинчликни қарор топтириш, совет кишилари, айниқса, биз оналар ва болалар ҳақидаги ғамхўрликнинг яна бир ёрқин намунаси.

Бутун тинчликсевар оналар номидан истардимки, Ватанимиз осмони ҳамиша беғубор бўлсин, унда тинчлик қуши —кабутар эркин парвоз қилсин, болаларимиз ҳеч қачон урушни кўрмасинлар.

З. ГРЕЧИШКИНА,
Ғаллаорол районидаги Қўйтош кони бошқармасининг катта инженери, Ўзбекистон Компартияси XXI съездининг делегати.

* * *

Америка империалистлари жаҳоннинг турли бурчакларида яна уруш оловини ёқишга интилмоқдалар. Яқиндагина мустақиллика эришиб, яратувчилик меҳнати билан банд бўлган Гренадани АҚШ ҳарбийлари қонли пошналари билан топтадилар. Эндиликда АҚШ Никарагуа халқини ҳам шундай қисматга дучор этиш ниятида. Лекин империалистларнинг ўйлаганлари хом хаёлдир. Совет кишилари, қолаверса, бутун дунёдаги тинчликсевар халқлар яна миллионлаб кишиларнинг беҳуда ҳалок бўлишига, болалар ва оналарнинг кўзларидан ёш тўкилишига йўл қўймайдилар. Софдил кишилар бор экан, сайёрамиз тинч бўлади.

О. КАТТАБЕКОВ,
Самарқанд шаҳри.

... «САМОВИЙ УРУШЛАР» ПРОГРАММАСИ ... БИЗНИНГ НЕВАРАЛАРИМИЗГАГИНА ЭМАС, БАЛКИ ЎЗИМИЗГА, БИЗНИНГ ҲАММАМИЗГА, БУТУН ИНСОНИЯТГА ТАҲДИД ҚИЛАЁТГАН ХАВФДИР».

(М. С. Горбачевнинг «Юманите» газетаси саволларига жавобларидан).

* * *

Уруш даҳшатларини ўз кўзим билан кўрганман. Улуғ Ватан урушидан бир оёғимдан ажралиб қайтдим. Шу кунларда Ер шарининг айрим жойларида қон тўкилаётгани ўша даҳшатларни кўз ўнгимда гавдалантиради. Болалар ва қарияларнинг ўқ-дори тутунлари орасидан тўп садолари аралаш инграган, чинқирган овозлари қулоғимга чалингандай бўлади. Ягона тилагим — тинчлик бўлсин! Фарзандларимиз омонликда яшашсин!

А. РАЙИМҚУЛОВ,
Пискент райони.

* * *

Қишлоқ болалар боғчасида ишлайман. Бу ерда меҳнаткашларнинг 180 нафар фарзанди тарбияланмоқда. Боғчамизга ташриф буюрган болалар ва ота-оналарнинг кўзларида бахтиёрлик барқ уради.

Партия ва ҳукуматимизнинг халққа, айниқса, болаларга кўрсатаётган ғамхўрлигини бизнинг боғчамиз мисолида кўрайлик. Бу ерда тарбияланувчилардан фақатгина ўн икки нафарининг ота-онасидан тўла ҳақ олинади. Тўрт ва ундан ортиқ боласи бўлган ота-оналар эса 50 процент ҳақ тўлайди. Қолган 168 нафар бола давлатимиз томонидан бепул боқилмоқда ва тарбияланмоқда. Бундан ортиқ бизга яна нима керак? Тинчликдан бошқа ҳеч нарса! Фарзандларимиз бахтига осмонимиз ҳамиша мусаффо бўлсин!

М. ҲОШИМОВА,
Фарғона область, Охунбобоев районидаги Калинин номли колхоз 12-болалар боғчаси методисти.

* * *

Тинчлик — жаҳондаги энг асосий сўз.
Тинчлик катталар ва болалар учун азиз!

Бу сўзлар ёш антифашист қаҳрамонлар кунига бағишланган сиёсий қўшиқлар ва плакатлар конкурсида шиор сифатида янгради. Конкурс 8 февраль куни Тошкентдаги 205-мактаб интернационал дўстлик клубининг ташаббуси билан ўтказилди, деб хабар қилади ЎзТАГ мухбири.

Ўқувчилар конкурсга узоқ муддат тайёргарлик кўришди, тинчлик, дўстлик ҳақидаги қўшиқларни ўрганишди, плакатлар чизишди. Совет Иттифоқи Қаҳрамони Николай Иванович Розов, 15-ихтисослашган ҳунар-техника билим юртининг талабалари вьетнамлик Чионг Динь Вонг ва Нгуен Ван Бао ўқувчилар ҳузурига келишди. Улар жюрининг фахрий аъзолари бўлишди. 12 та команда ўз программасини жюри ҳукмига ҳавола этди. Тўққизинчи синф ўқувчиларининг чилилик қўшиқчи Виктор Хара хотирасига бағишлаб тайёрлаган композицияси конкурснинг энг яхши программаси, деб топилди.

Республика пионер дружиналарида ёш антифашист қаҳрамонлар куни кенг нишонланмоқда. АҚШ авж олдираётган қуролланиш пойгасига қарши норозилик митинглари, болалар чизган сиёсий расмлар кўргазмалари Урганч ва Фарғона, Самарқанд ва Навоий мактабларида ўтказилди.

Ўзбекистонлик мактаб ўқувчилари ўзларининг чет эллик тенгдошларини тинчлик учун, планетамиз узра мусаффо осмон учун яна ҳам актив курашишга даъват этиб, «Урушга йўл қўймаймиз!» — демоқдалар.

КАПИТАЛИЗМ ҚАБИҲЛИКЛАРИ

● Англия

«ҒАМХЎР» ҲУКУМАТ

Маргарет Тетчер ҳукумати мамлакатни боши берк кўчадан олиб чиқишга қанча уринмасин, бу беҳуда кетмоқда. Турли тоифадаги чеклашлар ва ўта қаттиққўллик Англия меҳнаткашлари елкасига оғир юк бўлиб тушмоқда. Бундан асосан ўсмирлар жабр кўраётирлар.

Кам таъминланган оилаларнинг болаларига ёрдам кўрсатиш группасининг вакиласи Руфь Листернинг фикрича **«... консерваторлар партиясининг халқ манфаатларига зид сиёсати натижасида болалар азоб чекмоқдалар». «Бу жамиятда болаларни севишмайди»** деб ёзганди Англия меҳнаткашларининг газетаси «Морнинг стар». Мана биргина мисол. 15 ёшли Ли исмли бола икки ерда ишлайди. Саҳар соат беш яримда туриб сут тарқатади. Кечаси билан эса автомашиналардан юк туширади. Ҳар куни шу аҳвол.

Катта ёшдаги инглизлар орасида ишсизлар 3 миллиондан ортиқ. Бироқ ишлаётганларнинг 2,5 миллиони эса болалардир. «Дейли Миррор» (Англия) газетасининг ёзишича, бу маълумотлар болалар тарбияси ҳақидаги «ғамхўрлик»ни кўрсатар эмиш.

● АҚШ

ОРТИҚЧА ОДАМ

Расмий маълумотларга қараганда АҚШда боқимсиз болалар сони 1 миллиондан ошиб кетди.

Боқимсиз болаларни ҳамма ёқда учратиш мумкин. Улар майда ўғирликлар, наркотик моддалар савдоси билан шуғулланишга мажбур бўлмоқдалар.

Алабамалик 16 ёшли Дейннинг отаси ишдан ҳайдалган. Очликдан ўлаёзган оила аъзолари аҳлат яшикларидаги чиқиндилардан «рисқини» топиб кун кечирди. Таҳқирланган ота аса бийлашиб, тез-тез Дейнни сўкадиган ва калтаклайдиган бўлиб қолди. Ўспирин отасидан қочиб Техасга кетиб қолди. У ерда икки ойдан кўп дайдиб юрди. Эски гаражларда тунади. Ўғирланган овқатлар билан ярим оч ҳаёт кечирди. Қаҳратон қиш бошпанасиз болакайга қаҳрини сочди. Аъзойи-баданидан совуқ ўтиб кетган Дейн йўловчи машинага осилиб, Чикагога йўл олди. У бу шаҳардан ҳам иш топа олмади. Ота-онасини жуда соғинган ўсмир уларга хат ёзиш учун открытка ўғирлаётганда қўлга тушди ва қамаб қўйилди. У ўз жонига қасд қилишга уч маротаба жазм қилди, деб ёзади Вашингтондаги «Пэрейд» газетаси. Фақатгина тасодифлар уни шафқатсиз ҳаётга қайтарди.

«Мен ҳеч кимга керак эмасман. Энди азоб чекмаслик учун ўлмоқ истайман» — дейди Дейн аччиқ алам билан йиғлаб.

(АПН).

НИШОНДА ҲИМОЯСИЗ БОЛАЛАР

Манагуада тонг отмоқда. Ўзининг режалари ва ташвишлари билан янги кун туғилмоқда. Озод мамлакатнинг ҳар галгидек осойишта куни. Бундай кунга сабр косаси тўлган халқ қўлда қурол билан эришган. Халқ эртанги бахтли ҳаёт учун, ўз тақдирини ўзи белгилаш ҳуқуқига эришиш, болалар — мамлакат келажагининг эгалари бахт-саодати учун қўлга қурол олганди. Бироқ республика осмонида ҳали ҳам қора булут парчалари сузиб юрибди. Никарагуаликларга дўқ-пўписа қилмоқдалар, уларни нишонга олмоқдалар. Бу хавф-хатардан республика ўзини ҳимоя қилмай тура олмайди.

Деярли ҳар куни бу ерда бир хилдаги фожиа қайтарилмоқда. Катталар каби болаларнинг, ҳимоясиз болаларнинг ҳам аччиқ кўз-ёшлари тўкилмоқда. Мамлакатга суқилиб кирган «контрас» қотиллар тўдаси болаларга ҳам шафқат қилмаётир... Улар ўзлари билан нафақат эркакларни, ҳатто ўспиринларни ҳам ҳайдаб олиб кетмоқдалар. Зеро, бу ўсмирлар эртаиндин вояга етиб, қўлига қурол олиши, яқинларини қонқақшатганларга зарба бериши муқаррар. Душман ўзининг эртанги кунидан ҳавотирда. Шу боис ҳар қандай қабиҳликка қўл урмоқда. Тўсатдан қилинган ҳужум даҳшатларининг шоҳиди бўлган, қотиллардан қочиб яширинган ва сандиночилар халқ армияси томонидан қутқарилган болалар фожиалар ҳақида тортинибгина, оддий ва қисқа гапириб бера оладилар...

Коко посёлкасида яшовчи 11 ёшли Мария Ауксилиадора уйларига «контрас» бандалари бостириб кириб, катта акасини ўлдиргани, қолган тўрттасини олиб кетганининг гувоҳи бўлган. «Биз беш кишигина қолдик — онам, синглим, холам, бувим ва мен. Онажоним шундан кейин ҳар куни йиғлаганлари-йиғлаган».

Хуан Кано ҳозир Сан-Барталода яшамоқда. У ўзининг 12 ёшида душман кимлигини яхши билади. Унинг акалари Марио ва Лусиони Сомоса гвардиячилари олиб кетишганди, улар ҳам Кано каби ўспиринликка эндигина қадам қўйгандилар. Акалари тоғларда жанг қилаётган сандиночиларга озиқ-овқат ташиб бериб турганликлари учун қотиллар томонидан отиб ташландилар.

Ўн ёшли Вильфредо Сентенолар оиласи яқин кунларгача Петла посёлкасида яшарди. «Бироқ биз бу ердан чиқиб кетишга мажбур бўлдик. Чунки опам сандиночилар халқ армиясининг жангчиси бўлганлиги учун «контрас»лар отамнинг жазосини бериб қўймоқчийди. Барибир отамни олиб кетишди. Мана беш ойдирки, у ҳақда ҳеч нарса билмаймиз».

● Никарагуа—бугун

Яқинда Манагуага республиканинг хавф-хатардан ҳоли бўлмаган чекка ўлкаларидан юздан ортиқ болалар келтирилди. Бу «сафар»ни болалар тақдиридан жиддий хавотирланган сандиночилар халқ армияси уюштирди. Болаларни кутиб олишга халқ армияси жангчилари келдилар. Бу жангчиларнинг кўпчилиги бундан 7 йил олдин —революция ғалаба қилганида шу болакайлар ёшида эди. Бугун эса улар «контрас» бандаларига зарба бермоқдалар, қасос олмоқдалар...

«Контрас» республика ёшларини қўрқита олмайди. Кундан кунга ўнлаб ёшлар сандиночилар халқ армияси сафига қўшилмоқдалар, революцион эстафетани қабул қилиб, Ватан ҳимоясига отланмоқдалар.

Яқинда Манагуа ўзининг навбатдаги 300 нафар ўғлонини жангга кузатди. Ватан ҳимоячилари билан тўла автомашиналар бирин-кетин гувиллаб йўлга чиқди. Кечаги ўспиринлар, бугунги Ватан ҳимоячилари кузатиб қолувчилар билан хайрлаша туриб, асосан бир сўзни қайтардилар: «Венсеремос!» — «Биз енгамиз!».

Александр ЛОБАНОВ,
АПН махсус мухбири.
Манагуа.

● Сальвадор

Оқ уйнинг ҳар томонлама ҳарбий ёрдамидан фойдаланаётган Дуарте режимининг агрессив ҳарбийлари репрессияси оқибатида 60 мингдан зиёд сальвадорлик бегуноҳ аҳолининг ёстиғи қуритилди. Фарабундо Марти номли Миллий озодлик фронти жангчилари билан тўқнашувда таъзирини еган агрессив кучлар мағлубият аламини тинч аҳолидан олмоқда.

Суратда: ёвуз ниятли ҳарбийлар отишмаларидан фарзандларини панароқ жойга етаклаб кетаётган деҳқон: американик ҳарбий инструктор «ўлим эскадрони» каллакесарларига ўқ отиш бўйича машқ ўтказмоқда.

ТАСС фотохроникаси.

МУТАХАССИС МАСЛАҲАТИ

АЛМАШЛАБ ЭКИШ — МЎЛ ҲОСИЛ ГАРОВИ

Алмашлаб экиш деҳқончиликнинг асоси ҳисобланиб, у жорий қилинган ерларда тупроқ унумдорлиги узлуксиз ошиб боради, пахта ва бошқа экинларнинг ҳосилдорлиги кўтарилиб, сифат яхшиланади.

Алмашлаб экиш амалга оширилган ерларда (айниқса, пахта ва беда алмашлаб экиш ўзлаштирилган майдонларда) ғўза ҳосилдорлиги гектарига қарийб 7—10 центнерга ошади. Ғўзанинг вилт касаллиги билан зарарланиши 8—10 марта камаяди. Шу билан бирга тупроққа етарли даражада минерал ва органик ўғит солинганда тупроқ унумдорлиги янада ошиши СоюзНИХИ олимлари тажрибаларида исбот қилинган.

Афсуски, ҳамма ерда ҳам алмашлаб экишни жорий этишга эътибор бир хил эмас, кўпчилик пахта етиштирувчи хўжаликларда алмашлаб экиш қонун-қоидалари бузилмоқда. Асосий суғориладиган ерларга пахта экилмоқда. Беда ва бошқа экинлар салмоғи ҳаддан ташқари камайиб, пахтачилик монокультура асосида олиб борилмоқда. Жойларда қарийб 30-40 йилдан бери фақат пахта экилиб келаётган майдонлар бор. Бу тупроқ унумдорлигининг пасайиши, ҳар хил касаллик ва ҳашаротларнинг кўпайишига олиб келиб, пахта ҳосилдорлигини кескин камайтириб юбормоқда, ҳосил сифатига путур етказмоқда. Бундай салбий ҳодисалар яқин йиллар ичидаёқ бартараф этилмаса, республикамиз пахтачилигига катта зарар етказиши мумкин.

Миришкор деҳқонларимиз узоқ даврлардан бери алмашлаб экиш усулига катта эътибор бериб келишган. Экин майдонларининг камида 30 процентига алмашлаб экишнинг асосий экини — беда экилган. Уни парвариш қилиш агротехникасига амал қилинса, уч йил давомида тупроқда 20-25 тоннага қадар органик модда йиғиш мумкин. Шу даврда унинг илдизлари 600 килограммга қадар биологик азот тўплайди. Бунинг натижасида тупроқ унумдорлиги кескин ошади. Беда илдизи таъсирида тупроқ таркибида вилт касаллигини қўзғатувчи замбуруғлар миқдори камаяди. Натижада тупроқ унумдорлиги ошишидан ташқари, ғўзанинг вилт билан касалланиши ҳам камаяди.

Бу мисоллар шуни кўрсатадики, пахта ва беда алмашлаб экиш бебаҳо агротехник тадбирлардан ҳисобланса-да, агросаноат тармоқлари раҳбарлари бу соҳага ҳануз негадир жиддий эътибор бермаётирлар.

Ўт - далали майдонларда алмашлаб экишни зарарли деб танқид қилиш баҳонаси билан айрим пахтачилик хўжаликларда алмашлаб экиш қоидалари бузилди. Ҳатто бедазорлар бузилиб пахта экилди. Беда салмоғи камайиб кетди ва қатор салбий воқеалар юз берди. Бу ҳол бора-бора ғўза ҳосилдорлигини ҳам камайтириб, ҳосил сифатини бузди.

Масалан, 1980 йилда республикада пахта экиладиган майдонлар салмоғи 70 процент ўрнига 78—80 процентга чиқди. Жумладан, Андижон областида бу кўрсаткич — 82.4, Жиззах областида 78,4 процентни ташкил этди. Беда майдонлари кескин камайди. Пахта комплексига ажратилган майдонларда унинг салмоғи 12 процентга етди, холос. Қорақалпоғистон АССРда 1985 йилда бедазорлар ҳажми атиги 6,5 процентда қолди.

СоюзНИХИда, унинг филиаллари ва тажриба станцияларида — турли тупроқ-иқлим шароитида ўтказилган кўп йиллик тажрибаларга кўра бўз тупроқ зонасида алмашлаб экиш схемаси 3:7, 1:2:7, 2:4:3, 2:4:1:2 бўлиб, унда пахта салмоғи 70 процентни ташкил этди. Кам унум саҳро зонаси тупроқларида 3:6; 3:7, 3:4:1:2 алмашлаб экиш схемаси қўлланилиб, пахта етиштириш 60-70 процентдан ошмаётганлиги аниқланди.

3:6 ва 3:7 схемаси 9 ва 10 далали бўлиб, 3 йил беда ва 6-7 йил ғўза етиштириш кўзда тутилади. Бўлакланган алмашлаб экиш схемалари (3:4:1:2; 2:4:1:3 ва 2:4:1:2) икки қисмдан иборат бўлиб, биринчи қисми 3:4 ва 2:4, яъни 3 ва 2 беда даласи ва тўрттадан пахта даласи бўлиши кўзда тутилади. Схеманинг иккинчи қисмидаги 1:3 ва 1:2 бўлаги бир йиллик хашакбоп экинлар даласи ва 2—3 пахта даласи бўлишини тақозо этади.

Республика экин майдонларининг анчагина қисми шамол ва сув эрозиясига мойил. Шамол эрозияси Андижон, Бухоро, Жиззах, Қашқадарё, Навоий, Сурхондарё, Сирдарё, Тошкент ва айниқса Фарғона областларининг бир қисмида кенг тарқалган. Ушбу регионларда ўтказилган махсус тадқиқотлар кўрсатишича, қумли тупроқларда алмашлаб экиш схемаси 3:3 ва 3:3:1:1 бўлиб, пахтанинг салмоғи 50 процент, кучли шамол эрозиясига учраган ва сув эрозияси мавжуд ерларда (3:4; 3:5; 3:3:1:1 схемада алмашлаб экиш қўлланилиб) пахта майдонлари 50—62,5 процент бўлгани маъқул.

Пахта ва беда алмашлаб экишни жорий этишда фақат беда майдонларини оширишнинг ўзи кифоя қилмайди. Бунда биринчи навбатда тўлиқ гектар бўлишига, ўсимлик туп қалинлигига алоҳида аҳамият бериш керак. Афсуски, республикадаги мавжуд бедазорларнинг 50 процентидан кўпи жуда сийраклашган, бегона ўтлар босган ва қониқарсиз ҳолатдадир.

> **«...ИЛМИЙ АСОСЛАНГАН ПАХТА—БЕДА АЛМАШЛАБ ЭКИШНИ... ҲАММА ХЎЖАЛИКЛАРДА... ТЕЗРОҚ ЎЗЛАШТИРИБ ОЛИШ ЛОЗИМ».**
>
> (Ўзбекистон Компартияси XXI съезди материалларидан).

Кўпчилик қишлоқ хўжалик мутахассислари орасида беданинг сийраклашиб кетишига унинг оралиқ экинлар соясида қолишидир, деган фикр тарқалган. Бундай фикр мутлақо нотўғри. Аксинча, бедазорларнинг сийраклашиши агротехник тадбирларнинг қўпол равишда бузилишидан келиб чиққан. Қолаверса, ўша жойларга районлаштирилмаган беда навлари экилган. Республикада беда уруғчилиги яхши йўлга қўйилмаганлиги туфайли кўпчилик хўжаликлар районлаштирилмаган, бегона ўтлар уруғи аралашган, паст сифатли ва энг муҳими муайян тупроқ-иқлим шароитига мослашмаган навларни четдан сотиб олишга мажбур бўлмоқдалар.

Марказий ва жанубий пахтачилик областлари учун Тошкент—1, Тошкент—3192, Тошкент—1728 ва Андижон —2 беда навлари асосий навлардир. Республикамиз шимолий районлари учун маҳаллий Хоразм нави мос бўлиб, у сув танқислиги, тупроқ шўри, ёзнинг жазирама иссиғи ва қаҳратон қиш совуғига чидамли. Бу ерларда яқин келажакда давлат синовидан ўтаётган «Хоразм» гибриди-1», «Хоразм-2», «Қорақалпоғистон-1» беда навлари экиш тавсия қилинади.

Беда уруғчилиги серунум ерларда, ҳамма агротехник қоидаларга риоя қилинган ҳолда ўтказилиши шарт. Олимларимизнинг янги беш йилликдаги вазифалари, интенсив типдаги янги навлар яратиш соҳасида тадқиқотларни кучайтиришдан ва шу билан бирга гектаридан 5—7 центнер ва ундан ҳам кўп беда уруғи олишни таъминлайдиган технология ишлаб чиқишдан iборатдир.

Беда тупининг сийраклашиши сабабларидан яна бири — беда ва оралиқ экинлар сепиш нормасига риоя қилмасликдир. Кўпчилик мутахассисларнинг фикрича, оралиқ экин—маккажўхорининг экиш нормасини ошириш силос ва кўкпоя ҳосилини оширади. Аксинча, маккажўхорининг сепиш нормаси гектарига 60—80 килограммга оширилганда бедага қуёш нури тушмай қолади, шу билан бирга маккажўхори сўтаси камаяди ва силос сифати пасаяди. Шунинг учун беда маккажўхори билан бирга экилганда маккажўхорининг сепиш нормаси гектарига 40—45 килограммдан ошмаслиги керак.

Беда арпа билан бирга экилганда ҳам шу ҳол рўй беради. Бунинг олдини олиш учун арпа уруғи сепиш нормасини гектарига 60—80 килограммдан оширмаслик тавсия этилади.

Беданинг туп қалинлиги минерал ўғитлар юқори нормада берилганда ва судан ўти билан бирга экилганда камайиб кетади. Бундай ҳолнинг олдини олиш учун ҳар бир ўрим орасида соф азот гектарига 40 килограммдан ортиқ солинмаслиги шарт. Акс ҳолда судан ўтининг мавж уриб ўсиши натижасида беда сояда қолиб сийраклашади.

Беданинг сийраклашишига ўрим-йиғим техникасининг номукаммаллиги анча таъсир кўрсатади. КИР-1,5 агрегати роторли кесувчи аппаратининг жуда тез айланиши ва паст ўрнатилиши беда бандини кучли жароҳатлайди. Бу ҳол нотекис далаларда беданинг тупини кескин камайтириб юборади. Бизнинг фикримизча САИМЭ, пахтачилик бўйича давлат махсус конструкторлик бюроси ўрим-йиғим техникасини янада мукаммаллаштириши ва улардаги катта тезликдаги роторли қирқиш аппаратини алмаштириши керак. Беда уруғини сепиш нормасига алоҳида аҳамият бериш зарур. Соф бедазорларда бу норма гектарига 14—16, аралаш экилганда 20—24 килограммдан ошмаслиги шарт.

Бедани экиш ва ҳайдаш муддатлари тупроқ унумдорлиги, пахта ҳосилдорлиги ва алмашлаб экиш самарадорлигини белгиловчи омиллардир. Беда уруғини сепишнинг энг қулай муддати, айниқса, шўрланган ерларда, эрта баҳор фасли ҳисобланади. Бу пайтда шудгор қилинган ерлар донадор, намлиги оптимал ва шўр тупроқ юзасига кўтарилмаган бўлиб, беда ниҳолларини табиий намлик билангина кўкартириб олиш имкони туғилади.

Беда кузда, оралиқ экинлардан кейин экилганда ерлар серкесак бўлиб, уруғни кўп сарф бўлишига олиб келади. Беда ниҳоллари уруғ суви бериш билан ундириб олинади, уларнинг қалинлигига юқори ҳарорат салбий таъсир қилади. Шу билан бирга, бу борада Наманган области деҳқонлари қимматли тажриба орттирганини ҳам алоҳида айтиб ўтиш керак.

Шуни унутмаслик керакки, **кузда экилган беда келгуси йили биринчи йилги бедазор ҳисобланиши керак. Бундай шарт қўйилишининг сабаби, айрим хўжаликлар бедазорларни ёзда бузиб, маккажўхори экишади, натижада беда уч йил ўрнига бир ярим йил ўстирилади. Бу муддатда беда тупроқда етарли миқдорда органик модда тўплай олмайди ва юқори пахта ҳосили олишни таъминламайди.**

Бедазорларни ёзда ҳайдаб маккажўхори экиш, сўзсиз кўпроқ ем-хашак олиш имконини беради, лекин кузгача бўлган даврда органик моддалар тез парчаланиб, тупроқдаги озуқа моддалар шундан сўнгги 5—7 йил давомида пахта ҳосилини юқори даражада ушлаб туриш қобилиятига эга бўлмайди.

Тадқиқотларнинг кўрсатишича, бедазорларни икки ярусли плуглар билан 40 сантиметр чуқурликда ағдариб ҳайдаш керак. Бунда плуг олдидаги кескич беда илдизи жойлашган қатламни 40 сантиметр чуқурликка жойлаштиради. Бу чуқурликда чириш жараёни секин ўтиши натижасида озуқа моддалар сарфи бир меъёрда 6—7 йилгача чўзилиши мумкин. Бу жараён кейинги йилларда ҳайдов чуқурлигини секин-аста кўпайтириш ҳисобига мувофиқлаштирилади. Бунда иккинчи йили ҳайдов чуқурлиги 20, учинчи йили — 22—23, тўртинчи йили — 25—27 сантиметр ва ҳоказо бўлади. Бедазор ҳайдалгандан сўнг 4 йил ўтгач, алмашлаб экиш ротациясининг ўртасида, гектарига қўшимча 40 тоннадан гўнг берилса, тупроқ унумдорлиги ошади ва пахта ҳосилдорлигини 45 центнергача етказиш имкони яратилади.

Шундай қилиб, илмий асосланган пахта ва беда алмашлаб экишни жорий қилиш тупроқ унумдорлигини узлуксиз ошириб, пахта ҳосилдорлигини кўтариш, чорвачилик учун мустаҳкам ем-хашак базасини яратиш имконини беради.

А. ИМОМАЛИЕВ,
«Союзхлопок» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси бош директори, ВАСХНИЛ академиги.

Редактор Л. ҚАЮМОВ.

«ПРОПАГАНДИСТ» ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Гулистон шаҳрида очилган замонавий «Пропагандист» магазини китоб мухлисларининг эътиборини тортди.

Бу ерда марксизм-ленинизм классиклари асарлари, марксча-ленинча философия бўйича қўлланмалар, сиёсий иқтисод, КПСС тарихи ҳамда бошқа соҳалар бўйича кўплаб-китоблар қўйилган. Фан ва техникага оид турли китоблар ҳамда брошюраларни харид қилиш мумкин.

Сирдарё областида дастлабки бундай ихтисослаштирилган магазинда пропагандист ва лекторга амалий ёрдам кўрсатилаётир. Партиямизнинг бўлажак XXVII съезди арафасида учрашувлар ҳам ўтказилмоқда. Бу партиямизнинг программавий ҳужжатларини омма онгига сингдиришда муҳим роль ўйнаяпти.

Суратда: «Пропагандист» магазинида.

В. ВТЮРИН фотоси (ЎзТАГ).

МУШТАРАК МАҚСАДЛАР

> **Бутун оғзаки ва кўргазмали агитациямизни, маданият, маърифат муассасалари, физкультура ташкилотларининг фаолиятини янада кучайтириш ва қайта қуриш лозим.**
>
> (Ўзбекистон Компартияси XXI съезди материалларидан).

Меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда, уларнинг маънавий эҳтиёжини тўлароқ қондириш, маданий ҳордиқ чиқаришини янада яхшилаш ишида КПСС Марказий Комитетининг «Клуб муассасалари ва спорт иншоотларидан фойдаланишни яхшилаш тадбирлари тўғрисида»ги қарори амалий программа бўлиб қолди.

Маданий-маърифий муассасалар ишини давр талаблари даражасига кўтарайлик

Ҳозирги пайтда автоном республика меҳнаткашларига 191 та клуб, 461 та кутубхона хизмат кўрсатмоқда. Маданий-маърифий муассасаларда 1800 га яқин киши ишламоқда. Оммавий-сиёсий ишларни яхшилаш, бадиий ҳаваскорликни ривожлантириш борасида муайян ишлар қилинди. Клуб ва маданият саройларининг меҳнаткашлар орасида янгича маросим, урф-одат, анъаналарни ёйиш ва пропаганда қилишдаги хизматлари катта. Клуб муассасалари бадиий ҳаваскорлигини янада ривожлантириш, янги-янги талант эгаларини топиш мақсадида автоном республика кўрик ва конкурслари ўтказилиб келинмоқда. Айниқса, автоклублар ва бадиий агитбригадаларнинг республика кўриклари юқори савияда ўтди. Оилавий ансамбллар, вокал-чолғу ҳамда халқ ашула ва рақс ансамбллари конкурслари, эстрада санъати оригинал жанри конкурси ўтказиш яхши самара беряпти. Ёш ҳаваскор рассомларнинг «Ҳар доим тинчлик бўлсин» мавзуида ташкил қилинган кўргазмалари томошабинларда катта таассурот қолдирди.

Ўтган йили Тахтакўпир, Мўйноқ, Шуманай, Чимбой районлари марказларида янги маданият уйлари қуриб фойдаланишга топширилди. Беруний районидаги «Правда» колхозининг, Тахтакўпир районидаги «Жанадарё» совхозининг, шунингдек Чимбой, Қўнғирот, Нукус шаҳарларининг маданият уйлари янги биноларга кўчиб ўтди.

Шунга қарамай автоном республика маданий-маърифий муассасалари ишлари бугунги талаблар даражасидан орқада қолмоқда. Айниқса, уларнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлашдаги ишлар мутлақо қаноатланарли эмас. Ҳар бирида 500 дан кўпроқ истиқомат қилаётган 200 аҳоли пункти маданий-маърифий муассасаларга эга эмас. Мавжуд клуб муассасаларининг ҳар бештасидан учтаси мослаштирилган биноларга жойлашган. Уларнинг кўпида томошабинлар зали, ўқув зали, тўгараклар учун хоналар йўқ. Кегайли, Қўнғирот районлари маданият уйлари эса шу кунгача... ўз биносига эга эмас. Нукус шаҳридаги 6 та маданият уйининг биттасида ҳам томоша зали йўқ.

Маданий-маърифий муассасаларни бинолар билан таъминлаш, уларнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлашга кун тартибидаги биринчи масала сифатида қаралиши керак. Бу борада маҳаллий партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотлари, хўжалик раҳбарларидан амалий ёрдам талаб этилади.

Чимбой районидаги «2-Майёб», «Бўзатов», У. Юсупов номли, Шуманай районидаги «Ўзбекистон Компартияси XX съезди», Қўнғирот районидаги «Хоразм», Ильич номли, «Партия XXIV съезди» совхозларида клублар йўқ. Ана шу районлардаги «Бахтли», «Правда», «Комсомол», А. Мусаев номли ва бошқа қатор совхозларнинг кутубхона, маданият уйлари бино йўқлигидан совхозларнинг идоралари, овул Советлари қошида ишлаб турибди. Мавжуд биноларнинг ҳам кўпи путурдан кетган, маданий хизмат кўрсатишга яроқсиз. Бундай аҳволни кўпроқ Амударё, Хўжайли, Қораўзак, Ленинобод, Элликқалъа ва бошқа районлардаги колхоз ва совхозларда учратиш мумкин.

Автоном республикада 1959 йилга нисбатан аҳоли сони 2 марта кўпайиб, ҳозир бир миллиондан ошди. Шундай экан, меҳнаткашларга маданий хизмат кўрсатишни яхшилаш борасидаги ишларни ҳам кучайтириш лозим. Маданий-маърифий муассасалар тармоғини кенгайтириб, моддий-техника базасини мустаҳкамлаш билан бирга малакали маданият ходимлари тайёрлаш, мазкур соҳада ишлаётганларнинг малакасини ошириб бориш шу куннинг муҳим вазифаси бўлиб қолмоқда. Ҳозирги кунда бундай кадрларнинг аксарияти махсус маълумотга эга эмас. Улар орасида бошқа касбдагилар — педагоглар, техник-механиклар, бухгалтерлар, агрономлар, ер тузувчилар учрайди. Етук малакали мутахассисларга бўлган талаб-эҳтиёжни ҳисобга олиб, Нукус давлат университетида маданий-маърифий ишлар ва кутубхонашунослик факультети очилса бўлмасмикин?!

Республика кутубхонаси, маданий-маърифий ишлар юзасидан илмий-методик марказ барпо этмай, шаҳар ва районлар марказларидаги, шунингдек колхоз ва совхозлардаги маданият уйларини комплекс қуриш ва уларни инвентарлар, ускуналар, техникавий воситалар билан таъминлаш учун махсус маданият базаларини ташкил этмай туриб, бу соҳадаги ишларни яхшилаш қийин.

Қорақалпоғистон автоном республикаси шаҳар ва районларида, колхоз ва совхозларида маданий-маърифий ишларни тубдан яхшилаш — давр талаби. Бу борада Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги, Давлат агросаноат комитети, Ўзбекистон ССР Госплани амалий ёрдам кўрсатадилар деб умид қиламиз. Бинобарин, маданий-маърифий муассасалар фаолиятини янада кучайтириш ва қайта қуриш, меҳнаткашларнинг маданий, мазмундор дам олишини ташкил этиш тўғрисида ғамхўрлик қилиш, Ўзбекистон Компартияси XXI съездида таъкидланганидек, ҳамманинг ишидир.

Р. АХМЕТШИН,
Қорақалпоғистон АССР Маданият министрлигининг маданий-маърифий муассасалар бўлими мудири.

Р. ЕШИМБЕТОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети
ТОШКЕНТ ШАҲАР ҲУНАР-ТЕХНИКА ТАЪЛИМИ БОШҚАРМАСИНИНГ
24-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1986—1987 ўқув йили учун
қуйидаги ихтисосликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ЎРТА МАЪЛУМОТЛИЛАР ГРУППАСИГА

Ўзбек тилида ўқиш учун: ошпаз, саноат моллари сотувчиси, озиқ-овқат моллари сотувчиси. Ўқиш муддати — 1 йил.

Мева-сабзавот маҳсулотлари сотувчиси. Ўқиш муддати — 8 ой.

Рус тилида ўқиш учун: «Интурист» ошпази (миллий ва чет эл таомларини тайёрлаш ўргатилади), официант (чет тили ўқитилади).
Ўқиш муддати — 2 йил.

8-СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТЛИЛАР ГРУППАСИГА

Ўзбек тилида ўқиш учун: ошпаз, қандолатчи, саноат моллари сотувчиси. Ўқиш муддати — 3 йил.

Рус тилида ўқиш учун: ошпаз, саноат моллари сотувчиси. Ўқиш муддати — 3 йил.

24-ўрта ҳунар-техника билим юрти Ўзбекистон ССР Савдо министрлиги, СССР Чет эл туризми бўйича давлат комитети, Ўзбекистон ССР Агросаноат давлат комитети ва Чкалов номли авиация бирлашмасининг умумий овқатланиш ва савдо корхоналарида, кафе, ресторан ва ошхоналарда ишлаш учун мутахассислар тайёрлайди.

Билим юртига 8-10 синф ҳажмида маълумотли, 15 ёшдан 30 ёшгача бўлган йигит-қизлар қабул қилинади. Ўқиш муддати — 8 ойдан уч йилгача.

8-синф ҳажмида маълумот билан ўқишга кирган ўқувчилар бепул овқат, кийим-бош билан, ўрта маълумот билан ўқишга кирган ўқувчилар эса 30 сўм ҳажмида стипендия билан таъминланадилар. Уларга ишлаб чиқариш практикаси даврида меҳнат ҳақининг 50 проценти тўланади.

Ўқиш даври меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.

Билим юртига ўрта маълумот билан кириб, ўқишни битирганлар ихтисоси бўйича диплом, 8-синф ҳажмида маълумот билан кириб, ўқишни битирганлар эса эгаллаган ихтисоси ва ўрта маълумот ҳақида диплом оладилар.

Билим юртини «аъло» баҳолар билан битирганлар олий ва ўрта махсус ўқув юртларига киришда имтиёзларга эга бўладилар.

Билим юртида бадиий ҳаваскорлик ва спорт секциялари мавжуд.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари лозим: билим юрти директори номига ёзилган ариза, маълумоти тўғрисида ҳужжат, туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома (ёки паспорт), иш жойидан справка, ота-онасининг иш жойидан справка, 286-формадаги медицина справкаси, 3х4 см. ҳажмидаги 6 дона фотосурат, таржимаи ҳоли.

Билим юрти адреси: 700114, Тошкент шаҳри, Киров райони, Юнусобод массиви, 18-квартал, 24-ўрта ҳунар-техника билим юрти (9, 167-автобусларнинг «27-мактаб»; 67, 8-автобусларнинг «17 квартал»; 49-автобуснинг «18-квартал» ва 60-автобуснинг «122-мактаб» бекатлари).

ЎРТА ОСИЁ РЕГИОНАЛ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ
гидрологик тадқиқотлар бўлими катта илмий ходими вакант вазифасига

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Конкурс муддати — 23 февралгача.

Мурожаат учун адрес: 700052, Тошкент шаҳри, 52-алоқа бўлими, Обсерватория кўчаси, 72-уй. Телефон 35-80-59.

СССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг
ЎРТА ОСИЁ МЕДИЦИНА ПЕДИАТРИЯ ИНСТИТУТИ
вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра профессори: социал гигиена (соғлиқни сақлашни ташкил этиш билан бирга):
кафедра катта ўқитувчиси: рус тили ва сиёсий иқтисод, гистология.

Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Мурожаат учун адрес: 700140, Тошкент шаҳри, Чермет кўчаси, 103-уй.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг
ФИЗИКА-ТЕХНИКА ИНСТИТУТИ
вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

катта илмий ходимлар: элементар заррачалар ва атом ядроси физикаси, физик экспериментларни бошқариш ва ахборотларни қайта ишлашнинг автоматлаштирилган системаси, ноорганик ва қийин эрийдиган нометалл материаллар технологияси (3 ўрин);
кичик илмий ходимлар: элементар заррачалар ва атом ядроси физикаси (2), диэлектриклар ва ярим ўтказгичлар физикаси (7), физика экспериментларни бошқариш ва ахборотларни қайта ишлашнинг автоматлаштирилган системаси.

Конкурс муддати — 18 февралгача.

Мурожаат учун адрес: 700084, Тошкент шаҳри, Тимирязов кўчаси, 2«б»-уй.

ТОШКЕНТ ИРРИГАЦИЯ ВА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШТИРИШ ИНЖЕНЕРЛАРИ ИНСТИТУТИ
вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра мудирлари: тракторлар ва автомобиллар, машина деталлари ва механизмлар назарияси (фан доктори ёки кандидати), чет тили, жисмоний тарбия (фан кандидати);
кафедра доцентлари: теплотехника, рус тили, қишлоқ хўжалигининг гидротехник мелиорацияси;
кафедра катта ўқитувчилари: жисмоний тарбия (2);
кафедра ўқитувчилари: граждан мудофааси (2), жисмоний тарбия (2);
кафедра ассистентлари: гидротехник иншоотлар, ерларни лойиҳалаш.

Конкурс муддати — 10 мартгача.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Қори Ниёзий кўчаси, 39-уй, кадрлар бўлими.

Бутуниттифоқ ғўза селекцияси ва уруғчилиги илмий-тадқиқот институти коллективи Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси А. Д. Дадабоевга опаси

Хонзода АБДУРАҲМОНОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тингланг, томоша қилинг — 11 ФЕВРАЛЬ, СЕШАНБА

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.45 — Спорт ҳафталиги. 10.15 — Концерт. 10.50 — «Ву аломат рус». Фильм-спектакль. 12.35 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.15 — «Ерда, самода ва денгизда». 16.50 — Совет драматургиясида В. И Ленин образи. 17.40 — «Оддий мўъжизалар». 18.10 — «Тўқчилик билан синаш». 18.45 — Спорт ҳафталиги. 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — «Шу куннинг почтаси». 20.00 — КПСС XXVII съезди шарафига. 21.30 — «Время». 22.05 — «Оддий муҳаббат». Бадиий фильм. 23.35 — «Дунё воқеалари».

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 — Табиатшунослик. 9.55 — Илмий-оммабоп фильм. 10.05 — Француз тили. 10.55 — Илмий-оммабоп фильм. 11.05 — Эстетик тарбия. 11.35 — Ўқув кўрсатуви. 12.05 — «Шахмат мактаби». 13.10 — Ўқув кўрсатуви. 14.15 — Партия ҳақида ҳикоялар. 15.00 — «Ўзингдан бошла». Бадиий фильм. 1-серия. 16.05 — ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Ритмик гимнастика. 19.15 — «Музикали киоск». 19.45 — «...16 ёшгача ва ундан катталар». 20.30 «Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.45 — «Здоровье». 21.30 — «Время». 22.05 — СССР халқларининг VI қишки спартакиадаси. 22.35 — Агар соғлом бўлай десанг. 22.50 — Дзюдо. Халқаро турнир. 23.35 — Концерт.

ТОШКЕНТ-I 7.30 — Ритмик гимнастика. 7.50 — «Тонгги тароналар». 8.00 — «Пионер телетайпи». 8.10 — Кинопрограмма. 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Телефильм. 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — «Тенгдош». 18.55 — Мультфильм. 19.05 — «Чорвачилик — зарбдор фронт». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Миллионлар ленинча университети». 20.15 — Манзарали фильм. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Концерт. 21.30— «Время». 22.05 — «Театр ва томошабин».

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.10 — Москва-II. 18.25 — Адабиёт. 18.55 — Болалар учун фильм. 19.05 — Фильм-концерт. 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Сиёсий иқтисод. 20.15 — Телефильм. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Телефильм. 21.05 — Бадиий ўқиш. 21.30 — Москва-II.

РАДИО

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — «Чин қалбдан». 9.30 — «Ҳаётимизнинг ёрқин қирралари». 11.15 — Болалар учун эшиттириш. 12.10 — «Ишчинома». 13.00 — «Чорвадор». 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 15.40 — «Юлдузча». 16.00 — «Фан ва техника». 16.30 — «Ёшлик». 18.15 — «Сиёсий билимлар радиоуниверситети». 18.30 — «Қўшиғимжон — қўшиғим». 18.40 — «Огонёк». 19.40 — «Совет кишилари партиянинг съездолди ҳужжатлари ҳақида». 21.00 — «Адабий ўқиш». 21.20 — «Қишлоқ оқшомлари». 22.30 — С. Зуннунова шеърлари билан айтиладиган қўшиқлар.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

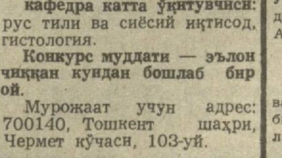

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Редакция адреси: 700047, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари — 33-21-43, 32-53 16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.